ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ
ΠΡΟΝΟΙΑ
ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ'. ΤΟΜΟΣ Ι'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1919. | ΑΡΙΘ. 229

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΙΕΡΕΩΝ

Δημοσιεύσαντες ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τοῦ «Ἐκκλ. Κήρυκος» μίαν ἐκ τῶν ἃς παρὰ πολλῶν ἱερέων λαμβάνομεν ἐπιστολῶν, ἐν αἷς διεκτραγῳδεῖται ἡ πραγματικῶς τραγικὴ κατάστασις τοῦ κλήρου τῶν χωρικῶν ἐνοριῶν, παραδίδομεν εἰς τὴν δημοσιότητα ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ καὶ ἄλλην ἐν τῷ μεταξὺ ληφθεῖσαν εἰς τὰ Γραφεῖά μας, δηλοῦμεν δὲ ὅτι μέρος τοῦ στενοῦ χώρου τοῦ περιοδικοῦ προθύμως θὰ παράσχωμεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν δυναμένων νὰ ἑρμηνεύσωσι τὰς ἀνάγκας τοῦ κλήρου καὶ νὰ διατυπώσωσι τὰς ἀπὸ τῆς πείρας τοῦ κύκλου των γνώμας περὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν μέσων τῆς τελεσφορωτέρας ρυθμίσεως τῶν ἐνοριακῶν πραγμάτων. Ὁ «Ἐκκλ. Κήρυξ», ἐρχόμενος εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν πρὸς πάντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀνὰ τὸ Κράτος Συμβούλια καὶ ἀριθμῶν μεταξὺ τῶν ἀναγνωστῶν του κληρικοὺς πάντων τῶν βαθμῶν καὶ λαϊκοὺς ἐξ ὅλων τῶν κοινωνικῶν στρωμάτων, δύναται νὰ καταστῇ τὸ μέσον τῆς στενωτέρας καὶ βαθυτέρας γνωριμίας μεταξὺ ἀμφοτέρων. Ὅταν δ' οἱ μὲν πρῶτοι ἀποκαλύψουν τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς των, διατυπώσουν τὰ δίκαια παράπονά

των καὶ διαζωγραφίσουν πραγματιστικῶς τὴν θλιβεράν των κατάστασιν, οἱ δὲ δεύτεροι κατανοήσουν τὰς ἀληθεῖς ἀνάγκας τοῦ κλήρου καὶ ἀναγνωρίσουν ὅτι εἷς ἐκ τῶν κυριωτέρων αἰτίων τῆς τόσον μειονεκτικῆς θέσεώς του εἶνε αὐτοί, νομίζομεν ὅτι θὰ συναισθανθοῦν τὰς ὑποχρεώσεις των καὶ θὰ συνεργασθοῦν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν ἱερέων.

Ὅλη ἡ κοινωνία θέλει τὸν κλῆρον ἄξιον τῆς ὑψηλῆς του ἀποστολῆς καὶ εἶνε κοινὸν παράπονον τὸ ὅτι δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν θέσιν του. Ποῖος διαφωνεῖ; Ὅλοι εἶνε σύμφωνοι, ἀλλ' ἐν τῇ συμφωνίᾳ ταύτῃ ὑπάρχει μία ἀντινομία. Διότι, καθ' ἣν στιγμὴν μεμφόμεθα τὸν ἐνοριακὸν κλῆρον διὰ τὴν κατάστασίν του θέλοντες δικαίως νὰ τὸν βλέπωμεν ὑψηλά, δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ μομφὴ αὕτη ἐπιστρέφει εἰς ἡμᾶς τοὺς ἰδίους, διότι ἡμεῖς εἴμεθα οἱ αἴτιοι τῆς κακοδαιμονίας του. Πῶς δύναται ὁ κλῆρος νὰ καταστῇ ἀξιοπρεπής, πῶς δύναται νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν ἐνοριτῶν του, πῶς νὰ σταθῇ καὶ εἰς ἀνώτερον ἀκόμη ἐπίπεδον, ἀλλὰ καὶ πῶς ἁπλῶς νὰ ἱερατεύῃ, ἀφοῦ δὲν τῷ παρεχομεν τὰ μέσα, ἀφοῦ τὸν θεωροῦμεν κατώτερον καὶ τοῦ ἀγροφύλακος,—καθ' ἃ μὲ τόσον πραγματισμὸν ἐκφράζεται ἱερεὺς ἐν ἄλλῃ σελίδι τοῦ φύλλου—, ἀφοῦ τὸν καταδικάζομεν εἰς τὴν ὀδυνηρὰν ἀγωνίαν τῆς πείνης;

Εἶνε ἀνάγκη ἀπόλυτος ἡ ἀντίφασις αὐτὴ νὰ ἀρθῇ. Ἡ κοινωνία πρέπει νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ συντηρῇ ναοὺς μὲ τοιαύτην ἀνευλάβειαν καὶ ἀστοργίαν πρὸς τοὺς λειτουργούς των, ἀφοῦ οὔτε κἂν ὡς ἐργάτας τοὺς θεωρεῖ, δικαιουμένους ν' ἀποζοῦν ἐκ τῆς ἐργασίας των καὶ νὰ ἐπαρκοῦν δι' αὐτῆς ἀνέτως εἰς τὰς προσωπικὰς καὶ τὰς οἰκογενειακάς των ἀνάγκας. Ἂς ἐγκύψῃ λοιπὸν εἰς τὴν φωνὴν τῶν ἀδικοπαθούντων μὲ εὐλαβῆ προσοχήν, μὲ συναίσθησιν ἑνὸς τῶν ἐπιτακτικωτάτων της καθηκόντων, μὲ σεβασμὸν πρὸς τὸν ἑαυτόν της, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐντροπὴν ἀπέναντι τῶν ξένων, ὅπου ὁ ἱερεὺς πρὸ πολλοῦ εὗρε τὴν θέσιν, ἡ ὁποία τῷ ἁρμόζει.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ
ΤΗΣ Η' ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ

[10 Νοεμβρίου]

Ἐφεσ. Β, 14-22

Δύο ἀντίπαλα θρησκευτικὰ συστήματα ὑπῆρχαν εἰς τὸν κόσμον πρὶν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν γῆν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ: ἡ θρησκεία τῶν Ἰουδαίων καὶ ἡ εἰδωλολατρεία· Ἰουδαϊσμὸς δηλαδὴ καὶ Ἐθνισμός. Τὸ ἕνα ἐπεριφρονοῦσε τὸ ἄλλο. Οἱ Ἑβραῖοι, ὑπερήφανοι διότι εἶχον τὴν Παλαιὰν Διαθήκην καὶ διατηροῦσαν τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἀληθινοῦ, ἀπέφευγαν, κατ' ἐντολὴν ἄλλως τε τοῦ ἰδίου των Θεοῦ, κάθε συγχρωτισμὸν καὶ οἰκειότητα μὲ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἵνα μὴ τυχὸν ἡ οἰκειότης ἐκείνη τοὺς διαφθείρῃ τὴν πίστιν καὶ τὰ φρονήματα. Ὑπῆρχε λοιπὸν μεταξὺ αὐτῶν ἔχθρα καὶ χωρισμός· καὶ τὸ χωρίζον αὐτοὺς ὡς φραγμὸς ἦτο ὁ Νόμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ἀπὸ τὰ ἀντίπαλα αὐτὰ στρατόπεδα ἔμελλον νὰ στρατολογηθοῦν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔκαμναν τοῦ Χριστοῦ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ ἔχθρα, ἡ αἰωνοβία ἔχθρα, ἔπρεπε νὰ φύγῃ, καὶ τὴν θέσιν της νὰ καταλάβῃ ἡ φιλία. Ὁ χωριστικὸς φραγμὸς ἦτο ἀνάγκη νὰ λείψῃ ἀπὸ τὸ μέσον καὶ νὰ ἀντικατασταθῇ μὲ ἕνα ἑνωτικὸν δεσμόν. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ οἰκοδομεῖτο ἕνα νέον σῶμα, τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

Τί μεγάλη εὐεργεσία πρὸ πάντων διὰ τοὺς Ἐθνικούς! Ἐὰν οἱ Ἑβραῖοι ἐγίνοντο Χριστιανοί, αὐτὸ ἦτο ἕνα πρᾶγμα ὅλως διόλου φυσικόν: τὸν ἐπερίμεναν τὸν Χριστόν· ἦλθε, τὸν ἐπίστευσαν, ἔγειναν χριστιανοί! Ἀλλὰ νὰ τύχουν τῆς ἰδίας ἀξίας καὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἦσαν μακρὰν τοῦ Θεοῦ, ἕνεκα τῆς εἰδωλολατρείας των, αὐτὸ βεβαίως ἦτο δι' αὐτοὺς μία εὐεργεσία ἀνέκφραστος.

Ὁ μακάριος Παῦλος θέλει νὰ ἑφελκύσῃ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν προσοχὴν τῶν χριστιανῶν τῆς Ἐφέσου, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸ πλεῖστον ἦσαν εἰδωλολατρικῆς προελεύσεως, καὶ νὰ τοὺς ὠθήσῃ νὰ ἐκτιμήσουν τὴν νέαν των κατάστασιν, συγκρίνοντες αὐτὴν πρὸς τὴν παλαιάν.

«Ἀδελφοί, Χριστός ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας». Συμφιλίωσιν, τὴν ὁποίαν κάθε ἄνθρωπος θὰ ἐθεωροῦσεν ἀδύνατον· εἰρήνευσιν, ἡ ὁποία θὰ ἐθεωρεῖτο ὑπὸ ἄλλας συνθήκας οὐτοπία, μόνος ὁ ἐνανθρωπήσας

Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Χριστός, ἠμποροῦσε νὰ τὴν κάμῃ καὶ τὴν ἔκαμε· Δὲν εἶναι πλέον ὁ φραγμός· δὲν ὑπάρχει πλέον ἔχθρα. «Ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ», αὐτὸς δηλαδὴ χρησιμεύων ὡς ἑνωτικὸς κρίκος, ὡς μία δύναμις ἑλκτική, ἑνώνει τοὺς τέως ἀντιπάλους. Καὶ τὸ κυριώτερον: ἡ ἔχθρα δὲν ὑπῆρχε μόνον μεταξύ των· ὑπῆρχε καὶ ὅσον ἀφορᾷ πρὸς τὸν Θεόν. Οἱ μὲν εἰδωλολάτραι ἦσαν μακράν του, ἕνεκα τῆς πλάνης των· ἀλλὰ καὶ οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἦσαν, ὡς ἐνόμιζαν, τόσον πολὺ πλησίον του, διότι αἱ ἀναπόφευκτοι παραβάσεις τῶν ἀκάμπτων ἐντολῶν, τῶν ὁποίων ἡ φύλαξις ἀπέβαινε τόσον περισσότερον δυσκολωτέρα, ὅσον ἀπέβλεπον ὄχι εἰς τὸ πνεῦμά των, ἀλλ' εἰς τὸ γράμμα των, τοὺς ἐκράτουν εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἡ ἀφορμὴ ὅμως αὐτὴ ἔλειψε διὰ τοῦ Χριστοῦ *«τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας»*.

Μεταβολὴ ριζική, ὄχι μόνον εἰς τὰς ἀμοιβαίας σχέσεις τῶν ἀνθρώπων· ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς τὸν Θεόν. Ἦλθεν ὁ Χριστός· *ἐσταυρώθη*· διατί; *«ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν ἑαυτῷ»*. Νὰ ἀπομακρύνῃ δηλαδὴ τὰς διακρίσεις καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἀντιθέσεις καί, γινόμενος αὐτὸς τύπος καὶ ὑπογραμμός, χρησιμεύων αὐτὸς ὡς θεμέλιον, νὰ δημιουργήσῃ νέον εἶδος πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἀνθρώπου, μὲ νέας ἀπόψεις βίου, μὲ πνεῦμα νέον, μὲ σκέψεις ὑψηλοτέρας, αἰσθήματα εὐγενέστερα, ἰδανικὰ ὑψηλότερα, μὲ κλῆσιν θείαν. Ὁ σταυρικός του θάνατος ὑπὲρ ὅλων, θὰ ἦτο σημεῖον συναντήσεως ὅλων. Ὅπως ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη ἐξ αἰτίας τῆς ἔχθρας τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Θεόν, ἔτσι καὶ ὅλοι διὰ τῆς πίστεώς των εἰς τὸν Χριστὸν εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναπτύξουν τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν εἰρήνην. Διέλυσεν ὁ Χριστός, αὐτὸ τοῦτο ἐνέκρωσε τὰς ἀφορμὰς τῆς ἔχθρας, γινόμενος αὐτὸς τύπος τοῦ νέου πνευματικοῦ ἀνθρώπου: *«ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν ἑαυτῷ»*.

Αὐτὴ ἦτο τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀποστολὴ εἰς τὴν γῆν: νὰ φέρῃ εἰρήνην· νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἄγγελος, ὡς σημαιοφόρος εἰρήνης· νὰ δείξῃ ποῦ εὑρίσκεται καὶ πῶς κατορθώνεται ἡ εἰρήνη. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἐγεννήθη, οἱ ἄγγελοι ἔψαλλον τὸν ὕμνον: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη»! Διὰ τοῦτο πάντοτε ἦτο εἰς τὰ χείλη του ἡ φράσις: «εἰρήνη ὑμῖν». Διὰ τοῦτο ἡ διαθήκη του ἦτο: «εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν». Ὁ Χριστὸς εἶνε ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν εἰρήνην, διότι μᾶς ὁδηγεῖ πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα του καὶ πατέρα ἡμῶν, ὅστις εἶναι Θεὸς εἰρήνης. Αὐτὸ τονίζει ἐδῶ ὁ μακάριος Παῦλος: *«ἐλθὼν εὐαγγελίσατο εἰρήνην ἡμῖν τοῖς μα*

κρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς, ὅτι δι᾿ αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν Πατέρα».

Καὶ οἱ ἐγγὺς καὶ οἱ μακράν! Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐθνικοί! Καὶ σεῖς, ἑπομένως, λέγει ὁ Θεῖος Ἀπόστολος πρὸς τοὺς Ἐφεσίους, δὲν εἶσθε πλέον μακρὰν τοῦ Θεοῦ, ὅπως πρῶτα· εἶσθε μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ, μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ: Δὲν ὁμοιάζετε πλέον τοὺς ξένους καὶ τὰ μέλη μιᾶς πολιτείας ὅπου δὲν ἔχουν τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου: «*οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι*». Εἶσθε «*συμπολῖται τῶν ἁγίων*»· τί λέγω; ἂν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὁμοιάζῃ μὲ ἕνα οἰκοδόμημα, τὸ μὲν θεμέλιον εἶναι οἱ Προφῆται καὶ οἱ Ἀπόστολοι, ποὺ σᾶς ἐδίδαξαν τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, σεῖς δὲ εἶσθε, ὡς τινες λίθοι ἔμψυχοι, οἱ ὁποῖοι κάμνετε τὸ οἰκοδόμημα αὐτό. Καὶ τί τιμή! Νὰ εἶναι τοῦ ἰδίου οἰκοδομήματος ἀκρογωνιαῖος λίθος αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς ἕνα βάσταγμα ἑνωτικὸν τῶν θεμελίων μὲ σᾶς: «*ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ Προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ*».

Εἶναι μικρὰ αὐτὴ ἡ τιμή; νὰ συντελῶσι καὶ αὐτοὶ οἱ Ἐφέσιοι χριστιανοὶ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς οἰκοδομῆς; Τί ἄλλο καλύτερον; Διὰ τῆς ἀμοιβαίας εἰρήνης, διὰ τῆς πίστεώς των εἰς τὸν Χριστὸν κάμνουν τί; Κάμνουν τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία κατὰ μυστηριώδη τινὰ ἐνέργειαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἶναι κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ· «*ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι*».

Ἀγαπητοί! Τῆς ἰδίας τιμῆς ἔχομεν ἀξιωθῇ καὶ ἡμεῖς. Καὶ τὴν ἰδίαν ἀποστολὴν ἔχομεν: νὰ συντελοῦμεν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας. Μακάριοι ὅσοι ἔχουν τὴν ἀποστολὴν αὐτὴν ὑπ᾿ ὄψιν των καὶ κανονίζουν τὰ καθ᾿ ἑαυτούς, ὅπως θέλει ὁ Χριστός.

Ἐὰν ἡ Ἐκκλησία ὁμοιάζει μὲ οἰκοδόμημα, τοῦ ὁποίου τὸ ὑλικὸν τῆς οἰκοδομῆς τὸ ἀποτελοῦμεν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, τί ἄλλο ἀναπληρώνει τὴν ἄσβεστον παρὰ ἡ εἰρήνη, ἐκείνη ἀκριβῶς, τὴν ὁποίαν «*ἐλθὼν ὁ Χριστὸς εὐηγγελίσατο τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς*»; Ἡ εἰρήνη φέρει τὴν ἑνότητα, ἡ ἔχθρα τὴν διαλύει· ἡ εἰρήνη δημιουργεῖ· ἡ ἔχθρα καταστρέφει· ἡ εἰρήνη ἐξασφαλίζει τὴν εὐημερίαν ἀτόμων καὶ οἰκογενειῶν καὶ κοινωνιῶν καὶ ἐθνῶν ὁλοκλήρων· ἡ ἔχθρα τὰ ἀνατρέπει· ἡ εἰρήνη

ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τὸν κόσμον παράδεισον· ἡ ἔχθρα κόλασιν. Ὁ πόλεμος τὸν ὁποῖον ἐδοκιμάσαμεν, ὁ πόλεμος τοῦ ὁποίου ἡ οὐρὰ μὲ τὰ δηλητήριά της ἀκόμη μᾶς κτυπᾷ κατακέφαλα, εἶναι μία ἐξόχως θλιβερὰ περίπτωσις ἔχθρας. Τὸ δικό μου καὶ τὸ δικό σου, διατί ἐσὺ καὶ ὄχι ἐγώ, καὶ τόσα δόγματα, τὰ ὁποῖα ἀποπνέουν τῆς ἔχθρας τὴν δηλητηριώδη ὀσμὴν εἶναι μικρόβια, ποὺ δὲν εὐδοκιμοῦν ἐκεῖ, ὅπου ὑπάρχει εἰρήνη.

Καὶ οἱ διευθύνοντες τὰς τύχας τῶν λαῶν τὸ ἀνεγνώρισαν. Καὶ ζητοῦν νὰ κτίσουν καὶ τὸ νέον πολιτικὸν οἰκοδόμημα μὲ τὴν εἰρήνην τῶν λαῶν. Τί εἶναι ἡ θρυληθεῖσα «Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν»; Εἶναι ἐφαρμογὴ τοῦ παραγγέλματος τῆς εἰρήνης. Θὰ ἐπιτευχθῇ ἢ δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ; Μᾶς εἶναι ἀδιάφορον. Τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι ὅτι ἀνεγνωρίσθη, ὅτι χωρὶς τὴν εἰρήνην ἡ ἀνθρωπότης πάντοτε θὰ χωλαίνῃ.

«Οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται» εἶπεν ὁ Χριστός. Ἀνεγνώρισαν καὶ οἱ ποιμαίνοντες τοὺς χριστιανοὺς ὅλους τοῦ κόσμου, τοὺς διῃρημένους, ὡς μὴ ὤφελεν, ἔστω καὶ ὡς κλάδους ἑνὸς δένδρου, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἡ «Κοινωνία τῶν Ἐκκλησιῶν». Ἀλλοίμονον εἰς τοὺς ἀντιδρῶντας.

Ἀλλά, ἀγαπητοί, ὅλα θὰ εἶναι τῆς ἀράχνης ὑφάσματα, ἂν προηγουμένως δὲν γείνῃ «Κοινωνία Καρδιῶν». Αὐτὸ εἶναι τὸ κυριώτατον: νὰ συναισθανθῶμεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὅλοι ἀποτελοῦμεν μίαν οἰκογένειαν μὲ τὴν ἰδίαν ὀφειλὴν ἕκαστος, τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἂν σοβαρῶς ποθοῦμεν τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰρήνης, πρέπει σοβαρῶς καὶ νὰ τὰ ἐπιδιώξωμεν, φυτεύοντες μέσα εἰς τὰ στήθη μας τὸ φυτὸν τῆς ἀγάπης, τοῦ ὁποίου καρπὸς εἶνε ἡ περιπόθητος εἰρήνη. Ἂς μὴ λησμονοῦμεν ἐκεῖνο, ποὺ εἶπεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: *«Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους»*.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΓ' ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ

[24 Νοεμβρίου] (Λουκᾶ ΙΗ'. 18-27)

Ἔχει τηρήσει ὅλας τὰς ἐντολὰς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ὁ πλούσιος τῆς σημερινῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Ἡ καρδία του ὅμως εἶνε προσκολλημένη εἰς τὸν πλοῦτον. Καὶ δι' αὐτό, ὅταν ὁ

Χριστὸς τὸν προσκαλῇ νὰ πωλήσῃ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του καὶ νὰ τὰ μοιράσῃ εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ τοιουτοτρόπως, νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἀπηλλαγμένος ἀπὸ κάθε κοσμικὴν φροντίδα ὡς γνήσιος μαθητὴς καὶ ἀπόστολός Του, ἐκεῖνος καθίσταται περίλυπος. Ὁ Ἰησοῦς ζητεῖ ἀπὸ αὐτὸν θυσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν εἶνε διόλου διατεθειμένος νὰ ὑποβληθῇ. Νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν πλοῦτόν του; Νὰ ἴδῃ τὰ κτήματά του περιερχόμενα εἰς ξένας χεῖρας; Νὰ μείνῃ αὐτὸς πτωχός; Ὢ! εἶνε δύσκολον. Εἶνε ἀδύνατον ἐντελῶς. Λυπεῖται λοιπόν. Λυπεῖται, διότι δὲν εἱμπορεῖ νὰ συμβιβάσῃ τὰ ἀσυμβίβαστα. Λυπεῖται, διότι δὲν δύναται καὶ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ νὰ ἀναδειχθῇ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς μερίμνας καὶ τὰς φροντίδας τοῦ πλούτου του νὰ μὴ χωρισθῇ.

Καὶ ὁ Ἰησοῦς τότε *«ἰδὼν αὐτὸν περίλυπον γενόμενον»* διεκήρυξεν, ὅτι πολὺ δυσκόλως ὅσοι ἔχουν τὰ χρήματα θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εἶνε, λέγει, εὐκολώτερον ἡ κάμηλος μὲ τὸ ὀγκῶδες σῶμά της νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν τρύπαν τῆς βελόνης, παρὰ ὁ πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν λοιπὸν δι' ὅλους ἐν γένει εἶνε στενή, στενωτάτη ἡ πύλη ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς τὴν ζωήν, πολὺ περισσότερον στενὴ γίνεται διὰ τὸν πλούσιον. Καὶ ἐὰν ὅλοι ὄγκον μέγαν σηκώνωμεν, ὁ ὁποῖος καθιστᾷ δυσκολωτάτην τὴν εἴσοδόν μας διὰ της πύλης ταύτης, ἀσυγκρίτως ὀγκωδέστερος παρίσταται ὁ πλούσιος, τοσοῦτον ὄγκον σηκώνων, ὥστε ὄχι ἁπλῶς δύσκολος, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατος ἀνθρωπίνως καθίσταται εἰς αὐτὸν ἡ διὰ τῆς στενῆς πύλης καὶ τεθλιμμένης ὁδοῦ εἴσοδος καὶ πορεία. Καὶ εἶνε λοιπὸν ὁ πτωχὸς ἐλαφρότερος καὶ λεπτότερος τοῦ πλουσίου. Καὶ καθίσταται ἄρα ἡ διὰ τῆς στενῆς πύλης εἴσοδος ὀλιγώτερον δύσκολος εἰς αὐτόν.

Πῶς καὶ διατί ἆρά γε; Ἁπλούστατα, διότι ὁ πλοῦτος εὐκόλως παρασύρει τὸν ἄνθρωπον εἰς πλείστας ὅσας παρεκτροπὰς καὶ παραβάσεις καὶ ἐλαττώματα, ἐνῷ ἡ πτωχεία κάμνει εὐδιαθετώτερον τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ νὰ στραφῇ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀρετήν. Καὶ ἰδού·

1) Πρωτίστως ὁ πλοῦτος ὠθεῖ εἰς τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν ἀδικίαν. Εἶνε ἀναντίρρητον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὅσῳ περισσότερα ἀποκτᾷ, τόσῳ περισσότερα καὶ ἐπιθυμεῖ. Εἶνε δύσκολον, πολὺ δύσκολον νὰ συναντήσῃς ἀνθρώπους ὀλιγαρκεῖς, οἱ ὁποῖοι νὰ μένουν εὐχαριστημένοι εἰς τὰ μέτρια πλούτη. Ἡ θέα τοῦ χρυσίου, ὅσῳ συχνότερον παρουσιάζεται εἰς τοὺς ἀνθρωπίνους ὀφθαλμούς, τόσῳ περισσότερον κατακτᾷ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Ἀληθῶς ἠλεκτρίζεται ἡ ἀνθρωπίνη καρδία, ἀπορροφᾶται ὁλόκληρος καὶ δουλαγωγεῖται ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ μεγαλειτέρου κέρδους καὶ τοῦ ἀφθονωτέρου θησαυροῦ, ὅταν αἰσθανθῇ τὴν εὐχάριστον συγκίνησιν, τὴν ὁποίαν θὰ τῆς προκαλέσῃ ἡ κατάκτησις τοῦ πρώτου κέρδους καὶ τοῦ ὀλιγώτερον μεγάλου πλούτου. Ἰδοὺ λοιπὸν εἷς μέγας

καὶ τρομερὸς κίνδυνος, τὸν ὁποῖον ἀντιμετωπίζει διαρκῶς ὁ πλούσιος. Ἡ πλεονεξία. Κινδυνεύει διαρκῶς νὰ καταντήσῃ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἄφρονος τῆς παραβολῆς, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ κατακρημνίσῃ τὰς ἀποθήκας του διὰ νὰ οἰκοδομήσῃ μεγαλειτέρας, διὰ νὰ μὴ διαφύγουν ἀπὸ τὰς χειράς του τὰ περισσεύματα τῆς παραγωγῆς του.

Ἀλλ' ὁ πτωχὸς ἀρά γε, θὰ ἐρωτήσητε ἴσως, εἶνε ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὸν κίνδυνον αὐτόν; Ὄχι. Ἀληθῶς, κινδυνεύει καὶ αὐτός, ὅπως καὶ κάθε ἄλλος, νὰ ἐμπέσῃ εἰς τὸ πάθος τῆς πλεονεξίας. Μὲ μόνην ὅμως τὴν διαφοράν, ὅτι ὁ κίνδυνός του εἶνε μικρότερος καὶ περισσότερον περιωρισμένος. Ναί, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Κινδυνεύει ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸν πλούσιον ὁ πτωχὸς νὰ καταντήσῃ εἰς πλεονεξίαν. Ὅπως καὶ ὅταν γίνεται πυρκαϊὰ κινδυνεύει ὀλιγώτερον νὰ κατακαῇ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀπὸ μακρὰν τὴν βλέπει, παρὰ ὁ παρὰ τὰς φλόγας διαρκῶς ἱστάμενος πυροσβέστης, ὁ ἐνίοτε ὑπὸ τῶν φλογῶν περικυκλούμενος, ὁ ὑποχρεωμένος πάντοτε νὰ περιφέρῃ ἀγρύπνως περὶ ἑαυτὸν τὸν σίφωνα τοῦ ὕδατος, διὰ νὰ προλαμβάνῃ τοῦ παμφάγου πυρὸς τὴν ἀκατάσχετον πρόοδον.

2) Ὁ πλοῦτος ὠθεῖ εἰς τὴν σκληρότητα καὶ τὴν ἀδικίαν. Μὲ τὴν πλεονεξίαν εὔκολα κανεὶς καταντᾷ εἰς τὴν ἀδικίαν. Ὁ πλεονέκτης, προκειμένου νὰ κορέσῃ τὴν πλεονεκτικὴν διάθεσίν του καὶ νὰ αὐξήσῃ ὅσῳ τὸ δυνατὸν περισσότερον τὸν πλοῦτόν του, ἀποτολμᾷ τὰ σκληρότερα καὶ ἐλεεινότερα ἀδικήματα. Ἁρπάζει τὸν ἱδρῶτα τοῦ πτωχοῦ, πίνει τὸ αἷμα τοῦ ἀδυνάτου, σφετερίζεται τῆς ἀπροστατεύτου χήρας τὸν ἀγρόν, ὑποκλέπτει τὸν ἄρτον τῶν ὀρφανῶν. Καὶ καθίσταται τοιουτοτρόπως ἡ ἀδικία ἡ σπουδαιοτέρα καὶ ἀναγκαία τῆς πλεονεξίας δούλη καὶ ὑπηρέτις. Ἐννοεῖ τις ἐντεῦθεν τὸν νέον κίνδυνον, τὸν ὁποῖον ἀντιμετωπίζει ὁ πλούσιος. Ὀλίγον ἐὰν εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν καρδίαν του ἡ πλεονεκτικὴ τάσις, ἀλλοίμονον! Φέρεται κατ' εὐθεῖαν καὶ ὁλοταχῶς πρὸς ἄλλο βάραθρον καὶ πρὸς ἄλλον κρημνόν· τὸ βάραθρον καὶ τὸν κρημνὸν τῆς ἀδικίας. Ἐὰν τότε τῷ τείνωνται χεῖρες πτωχῶν ζητούντων ἐλεημοσύνην καὶ ὑποστήριξιν, δὲν εἶνε παράδοξον, ἐὰν τὸν ἴδητε ἀδιαφοροῦντα ἐντελῶς καὶ μὴ συγκινούμενον. Χορτασμένος αὐτός, μὴ στερούμενος οὐδενός, δὲν γνωρίζει ἐκ πείρας τί τρομερὸν πρᾶγμα εἶνε ἡ στέρησις τοῦ ἐνδύματος καὶ τοῦ ἄρτου, καὶ ποίας δοκιμασίας ὑφίσταται ὁ ἄπορος καὶ ὁ ἐνδεής. Καὶ βλέπων διὰ τοῦτο τὰ δάκρυα τοῦ πτωχοῦ καὶ τὴν ἀγωνίαν, ἡ ὁποία ζωγραφίζεται εἰς τὸ πρόσωπόν του, δὲν τὴν πιστεύει. Θεωρεῖ πάντα ταῦτα πλαστά.

Ὢ! ναί· ὁ πτωχὸς εὐκολώτερον δύναται νὰ συμπαθήσῃ εἰς τὴν δυστυχίαν τοῦ ὁμοίου του. Εἰξεύρει πολὺ καλὰ αὐτός, διότι τὸ ἔχει ἐπανειλημμένως δοκιμάσει, τί εἶνε τὸ μαρτύριον τῶν ἐκ τῆς πτωχείας στερήσεων, καὶ ὅταν διὰ τοῦτο ἴδῃ τὸν ὅμοιόν του πάσχοντα, συμπονεῖ

περισσότερον ἀπὸ τὸν πλούσιον εἰς τὴν στέρησίν του. Δὲν εἶνε, ὡς ἐκ τούτου, δύσκολον νὰ τὸν ἴδῃς νὰ διαμοιράζῃ τὸ ξηρὸν τεμάχιον τοῦ ἄρτου, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν πτωχήν του τράπεζαν μεταξὺ τῶν τέκνων τῶν ἰδικῶν του καὶ τῶν τέκνων τοῦ πάσχοντος συναδέλφου του.

3) Ὁ πλοῦτος ὠθεῖ εἰς τὴν ἀλαζονείαν. Μεταφερόμενος συνεχῶς διὰ πολυτελῶν ὀχημάτων καὶ ἀμαξῶν καὶ αὐτοκινήτων ὁ πλούσιος, ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγάς του σμῆνος ὑπηρετῶν, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ πλῆθος κολάκων, ἐνδυόμενος καθ' ἑκάστην λαμπρῶς καὶ χαιρετώμενος ἀπὸ ὅλους, ἑπόμενον εἶνε νὰ ὑπερτιμήσῃ τὸν ἑαυτόν του καὶ καυχώμενος διὰ τὸν πλοῦτόν του νὰ καταντήσῃ εἰς ἀλαζονείαν. Θεωρεῖ τότε τοὺς ἄλλους ὡς ὄντα κατώτερα καὶ δὲν καταδέχεται οὐδὲ τὸ βλέμμα του νὰ ρίψῃ πρὸς τὸν ἄσημον καὶ πτωχόν. Ὅλως τοὐναντίον ὁ πτωχὸς ὠθεῖται ἀπὸ τὴν πτωχείαν καὶ ταπείνωσίν του εἰς τὴν ὅλως ἀντίθετον τῆς ἀλαζονείας ἀρετήν, τὴν ἀρετὴν τῆς ταπεινοφροσύνης. Βεβαίως καὶ ὁ πτωχὸς ὑπόκειται εἰς τὸν κίνδυνον τῆς ἀλαζονείας, ὅπως καὶ εἰς τὸν κίνδυνον τῆς ἀδικίας καὶ εἰς πάντα ἄλλον οἱουδήποτε πάθους κίνδυνον. Ποῖος ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς εὑρισκόμενος δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπολύτως ἀσφαλὴς ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς ἁμαρτίας; Εἶνε ὅμως ἐξ ἴσου ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ μακρὰν τῆς χλιδῆς τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἀλαζονείας τοῦ βίου εὑρισκόμενος πτωχός, ὁ παρηγκωνισμένος, ὁ μηδέποτε ὑπ' οὐδενὸς κολακευόμενος, ὁ πτωχικὰ πάντοτε ἐνδυόμενος, ὁ ἀδυνατῶν νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὰς ἐπιδείξεις καὶ τὰς πομπὰς τοῦ κόσμου, ὁ ἀντιμετωπίζων συχνάκις περιφρονήσεις, διατελεῖ ὑπὸ περιστάσεις εὐνοϊκωτάτας προκειμένου νὰ ἀσκήσῃ τὴν σπουδαιοτάτην τοῦ Εὐαγγελικοῦ νόμου ἀρετὴν τῆς ταπεινοφροσύνης.

4) Ὁ πλοῦτος ὠθεῖ εἰς τὴν διαφθοράν. Δὲν πιέζεται ὁ πλούσιος ἀπὸ τὴν ἀνάγκην διὰ νὰ ἐργασθῇ καὶ κατακουράσῃ τὸ σῶμά του. Εὐκόλως λοιπὸν καταντᾷ εἰς τὴν μητέρα πάσης κακίας, τὴν ἀργίαν. Ἐπὶ πλέον, παρακάθηται εἰς ἐπιμελῶς παρεσκευασμένας τραπέζας, ὅπου εὑρίσκει πᾶν ὅ,τι ἡ ἐπιθυμία τῆς κοιλίας του ἐκζητεῖ. Τοιουτοτρόπως παχύνει τὴν σάρκα του καὶ καθιστᾷ περισσότερον ἀχαλιναγωγήτους τὰς ὁρμάς της. Ἔχει ἐξ ἄλλου ἄφθονον τὸ χρῆμα διὰ νὰ συμμετέχῃ εἰς ὅλας τὰς κοσμικὰς διασκεδάσεις, διὰ νὰ εἰσδύῃ ἀνεμποδίστως εἰς παντὸς εἴδους κοσμικὰ κέντρα, διὰ νὰ δελεάζῃ μὲ τὴν λάμψιν τοῦ χρυσίου τὰς ὡραίας ἐκείνας κεφαλάς, αἱ ὁποῖαι στεροῦνται νοῦ καὶ κρίσεως. Τί τὸ παράδοξον λοιπόν, ἐὰν πλεῖστοι ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τῶν πλουσίων καταντῶσιν εἰς διαφθοράν, κατασπαταλῶντες ἀσώτως τὴν πατρικὴν περιουσίαν διὰ νὰ φθείρουν τὴν σάρκα των καὶ διὰ νὰ καταμολύνουν τὰς καρδίας καὶ τὰς ψυχάς των!

Τοὐναντίον τὰ τέκνα τῶν πτωχῶν. Πιεζόμενα ἀπὸ τὴν ἀνάγκην καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν στερήσεων διερχόμενα τὸν βίον των, οὐ μόνον οὐ-

δέποτε ἀργοῦσιν, ἀλλὰ καὶ ἀγρυπνοῦσι πολλάκις ἐργαζόμενα. Ἡ διαφθορὰ δυσκολώτερον τὰ καταλαμβάνει, καὶ τὰ θέλγητρα τοῦ κόσμου οὐχὶ τόσον εὐκόλως τὰ δουλαγωγοῦν. Οὐδὲν τὸ παράδοξον λοιπόν, ἐὰν ταῦτα προκόπτουν καὶ καταλαμβάνουν περιβλέπτους καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ θέσεις.

5) Ὁ πλοῦτος εὐκόλως ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ὠθεῖ εἰς τὴν ὀλοφροσύνην.

Ἀπολαμβάνων ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς παρούσης ζωῆς ὁ πλούσιος καὶ παρασυρόμενος ἀπὸ τὴν ἀλαζονείαν τοῦ βίου καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς σαρκὸς καὶ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου, ἑπόμενον εἶνε νὰ γείνῃ σαρκολάτρης. Μόνον θεὸν θὰ ἔχῃ τότε τὸν πλοῦτόν του καὶ τὴν σάρκα του. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος ἐκτὸς τοῦ παρόντος βίου κόσμος· ἐὰν ὑπάρχῃ Θεὸς καὶ ψυχή, μέλλουσα κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις, ταῦτα πάντα ἀνεπαισθήτως λησμονοῦνται ἀπὸ τὸν πλούσιον. Ἀληθῶς· ποσάκις ὁ Θεὸς παραπονεῖται κατὰ τοῦ λαοῦ του Ἰσραήλ, διότι, παχυνθεὶς καὶ πλουτισθείς, ἐλησμόνησε καὶ ἀπελάκτισε τὸν Κύριόν του! Ποσάκις δὲ πάλιν ἡ Γραφὴ διακηρύττει, ὅτι ἐν τῇ θλίψει καὶ τῇ πτωχείᾳ καὶ τῇ ταπεινώσει τῶν περιπετειῶν εὐκόλως ἐνθυμούμεθα τὸν Θεόν;

Ὦ! ναί· ὁ πτωχὸς συχνότερον δύναται νὰ ἐνθυμῆται τὸν Θεόν. Μὴ εὑρίσκων πολλάκις προστασίαν εἰς τὸν κόσμον, εὑρίσκεται ἠναγκασμένος νὰ στρέψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν Οὐρανόν. Ἀπὸ ὅλους συχνὰ περιφρονούμενος καὶ παραγκωνιζόμενος, δὲν ἔχει ποῦ ἀλλοῦ νὰ καταφύγῃ παρὰ μόνον εἰς τὴν προστασίαν Ἐκείνου. Τὸ «Κύριε ἐν θλίψει ἐμνήσθημέν σου», εὑρίσκει συχνὰ πυκνὰ τὴν ἐπαλήθευσίν του εἰς τὴν καλύβην τοῦ πτωχοῦ.

Αὐτοὶ εἶνε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, οἱ σπουδαιότεροι ἀπὸ τοὺς κινδύνους, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ πλούσιος εὑρίσκεται ἐκτεθειμένος περισσότερον ἀπὸ τὸν πτωχόν. Εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναταί τις νὰ εἴπῃ, τίς εἶνε πλουσιώτερος: ὁ πλούσιος, ὁ ἔχων ἐν ἀφθονίᾳ τὰ πάντα, ἢ ὁ πτωχός, ὁ τῶν πάντων στερούμενος; Ἀληθῶς, Χριστιανοί μου, τόσον ὁ πλοῦτος, ὅσον καὶ ἡ πενία ἀποτελοῦν εἰς χεῖρα τοῦ ἀγαθὴν τὴν διάθεσιν ἔχοντος πλουσίου ἢ πτωχοῦ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πηγὴν σωτηρίας καὶ πλουτισμοῦ πνευματικοῦ. Ὁ πλούσιος, ἐὰν αἰσθανθῇ καλῶς, ὅτι εἶνε οἰκονόμος ξένων θησαυρῶν, ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ διαχειριζόμενος τὸν πλοῦτον, τὸν ὁποῖον Ἐκεῖνος τῷ ἔδωκεν, ὢ! τότε θ' ἀποβῇ προστάτης τῶν πτωχῶν καὶ θὰ καταθέσῃ τοὺς θησαυρούς του ἐν Οὐρανῷ, ὅπου ἡ ἀνταπόδοσις πολλὴ καὶ αἰωνία. Καὶ ὁ πτωχός, ἐξ ἄλλου, ἐὰν αἰσθανθῇ, ὅτι ἡ ἔντιμος πενία τοῦ ἐδόθη ὡς δοκιμασία ὑπὸ τοῦ Ὑψίστου καὶ ὡς σχολεῖον ἀρετῆς καὶ παιδεύσεως πνευματικῆς, ἀσφαλῶς τότε καὶ ἐκεῖνος θὰ εὕρῃ ἐν τῇ πτωχείᾳ του μεταλλεῖον ἀνεξάντλητον χρυσοφόρον, πλουτίζον αὐτὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἡ πτωχεία θὰ μεταβληθῇ εἰς πλοῦ-

τον, πλοῦτον δὲ ἄφθαρτον καὶ ἐν οὐρανῷ ἀποκείμενον. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ γογγύζῃς, ἀδελφέ μου, διὰ τὰς ἐκ τῆς πτωχείας στερήσεις σου, ὑπόμενε ἐν τῇ πίστει. Ὁ Κύριος σοὶ ἔδωκεν ὡς προῖκα τὴν πτωχείαν σου ταύτην, διότι, ἐὰν τὴν ὑπομείνῃς, ἀσφαλῶς θὰ ὁδηγηθῇς εἰς λιμένα εὔδιον καὶ σωτήριον, εἰς τὴν εἰρήνην τοῦ Οὐρανίου κόσμου καὶ τῆς πανευδαίμονος ζωῆς. Γένοιτο.

ΣΧΕΣΕΙΣ
ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

[Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Χρύσανθος ἐπανελθὼν ἐξ Εὐρώπης εἰς ΚΠολιν ὑπέβαλε τὴν κατωτέρω Ἔκθεσιν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐν ᾗ, ὡς γράφει ἡ «Ἐκκλ. Ἀλήθεια» προλογιζομένη τῆς δημοσιεύσεώς της, καταφανὴς εἶναι ἡ ἀνανέωσις καὶ ἐνίσχυσις τῶν σχέσεων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ εἰλικρινὴς ἑκατέρωθεν ἀγάπη καὶ στοργή, καὶ δι' ἧς ὑποδεικνύεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἐναρμονίσεως τῶν πολυτίμων παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν πρὸς τὴν σύγχρονον ζωήν].

Σεβασμιώτατε,

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας λόρδος Randall, ἀπαντῶν εἰς ἔκκλησιν, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον ὁ ἐν Παρισίοις διατρίβων Σεβασμιώτατος Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἔκαμεν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἔγραψε θερμοτάτην ἐπιστολήν, δι' ἧς ἐνεθάρρυνε καὶ ἐνίσχυε τὴν χειμαζομένην Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Σεβασμιώτατος Τοποτηρητὴς εἶχεν ἤδη ἀπέλθῃ ἐκ Παρισίων, ἐνεκρίθη δὲ ἵνα αὐτὸς μεταβῶ ἐκ Παρισίων εἰς Λονδῖνον καὶ αὐτοπροσώπως ἐκφράσω εἰς τὴν Α. Σ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντερβουρίας τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ὡραίαν ἐπιστολὴν καὶ τὴν παρεχομένην ἐνίσχυσιν, παρακαλέσω δὲ ἵνα ἀμέριστον ἐξακολουθήσῃ τὸ ὑπὲρ τῶν ἀλυτρώτων Χριστιανῶν ἐνδιαφέρον τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κραταιοῦ Βρεττανικοῦ Κράτους.

Κατὰ ταῦτα τὴν 10/23 παρελθόντος Ἰουλίου ἀνεχώρησα εἰς Λονδῖνον. Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας, πληροφορηθεὶς ἐκ γράμματός μου τὴν εἰς Λονδῖνον ἄφιξιν, ἀπέστειλεν ἀμέσως πρὸς χαιρετισμόν μου τὸν ἀξιόλογον κ. Rily, λαϊκὸν μέλος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ προσωπικὸν φίλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ τὸν Ἀγγλικανὸν ἱερέα πατέρα Klinton· ἀμφότεροι αἰσθάνονται εὐλαβῆ θαυμασμὸν πρὸς τὴν πρεσβυγενῆ Ἐκκλησίαν τοῦ Βυζαντίου· κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην ὥρισαν τὴν ἡμέ-

ραν τῆς ἐκ τῆς ἐξοχῆς καθόδου τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας εἰς τὸ Lambeth Palace πρὸς δεξίωσίν μου, ὡρίσθη δὲ καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν διαφόρων ἐπισκέψεών μου καὶ χοροστασιῶν εἰς διαφόρους ναοὺς τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τεθέντος ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν διάθεσίν μου ἰδιαιτέρου αὐτοκινήτου τοῦ κ. Rily

Καὶ δὴ τὴν 14/27 Ἰουλίου ἡμέραν Κυριακὴν πρωῒ ἐχοροστάτησα εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου Κίλπορτ τοῦ Φωτιστοῦ τῆς Ἀγγλίας· ἐλειτούργει ἐκεῖ ὁ ἐπίσκοπος Νασσάου τῶν Ἰνδικῶν Νήσων· ἰδιαίτερος θρόνος εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα ὡρίσθη διὰ τὴν χοροστασίαν μου· ἡ λειτουργία διεξήχθη ἐν ἀπαραμίλλῳ τάξει· ἡ εὐλάβεια τοῦ ἀγγλικανικοῦ λαοῦ, ὑποκλινομένου κατὰ τὴν ἔξοδόν μου καὶ ἀναμένοντος τὴν εὐλογίαν τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Βυζαντίου, μὲ συνεκίνησε.

Μετὰ τὴν λειτουργίαν μετέβην ἐν συνοδείᾳ τοῦ κ. Rily καὶ τοῦ πατρὸς Klinton εἰς τὴν γυναικείαν Μονὴν τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἐκκλησίας· ἡ Ἡγουμένη καὶ ἡ Ὑφηγουμένη μὲ ὑπεδέχθησαν καὶ μὲ ὡδήγησαν εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῆς Μονῆς· ἡ Μονὴ αὕτη ἐναρμονίζουσα τὴν θεωρίαν τοῦ μοναχικοῦ βίου πρὸς τὴν ἐνεργὸν ζωὴν ἀσχολεῖται περὶ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν τῶν ὀρφανῶν τοῦ λαοῦ. Οὕτω δὲν καλλιεργεῖται ὁ μοναχικὸς ἐγωϊσμὸς ἀναπτυσσόμενος μοιραίως, ὅταν ὁ μοναχικὸς βίος εἶναι μόνον θεωρητικός, ἀλλ' ἀναπτύσσεται καὶ τὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον καὶ ἰδίᾳ τῆς στοργῆς, ἥτις ὀφείλει νὰ εἶναι ὁ ἀνεξάλειπτος χαρακτὴρ τῆς γυναικείας ψυχῆς. Κατὰ τὴν μεσημβρίαν μοὶ παρετέθη ἁπλοῦν γεῦμα καὶ μετὰ τὸ γεῦμα ἀνέγνων κατ᾽ αἴτησιν τῆς Ἡγουμένης εὐχὴν συγχωρητικὴν εἰς τὰς ἀδελφάς, συνελθούσας ἐν τῷ ναϊδρίῳ τῆς Μονῆς.

Ἀμέσως κατόπιν ἐπεσκέφθην ἑτέραν γυναικείαν Μονήν, ὅπου αἱ ἀδελφαὶ ἀσχολοῦνται περὶ τὴν περίθαλψιν τῶν ἀσθενῶν καὶ περὶ τὸν καταρτισμὸν νοσοκόμων· βαθεῖαν ἐντύπωσιν μοὶ ἐνεποίησεν ἡ στοργὴ καὶ αὐταπάρνησις, μεθ' ἧς αἱ ἀδελφαὶ περιθάλπουν τοὺς ἀσθενεῖς ἐμπνέουσαι εἰς αὐτοὺς θάρρος καὶ ἐλπίδα.

Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας Κυριακῆς, προσεκλήθην νὰ χοροστατήσω εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Πάντων· ὁ ναὸς ἦτο κατάμεστος ἐκκλησιαζομένων· μὲ ὑπεδέχθη ὁ Ἐπίσκοπος τῶν Ἰνδικῶν νήσων καὶ ὁ πρῴην Ἐπίσκοπος Ὀξφόρδης θεοφιλέστατος κ. Γκώρ, σοφώτατος θεολόγος, παραιτηθεὶς τῆς ἐπισκοπῆς ἵνα ἀποκλειστικῶς ἐπιδοθῇ εἰς τὴν Θεολογικὴν ἐπιστήμην· κατὰ τὴν εἴσοδόν μου εἰς τὸν ναὸν ἁρμονικώτατος χορὸς ψαλτῶν καὶ καλλιφώνων παίδων ἔψαλλεν ἐμμελέστατα ἑλληνιστὶ «εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα»· τὸν ἑσπερινὸν ἐπηκολούθησε τὸ χρῖσμα νεαρῶν ἀγγλοπαίδων· τὸ χρῖσμα ἐτέλεσεν ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος τῶν Ἰνδικῶν νήσων δι᾽ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν προσφωνήσας

αὐτοὺς καταλλήλως· ἡ ὅλη τελετὴ εἶχεν ἐπιβλητικότητα μεγάλην· εἰς τὴν τελετὴν παρέστη καὶ ὁ ἐξοχώτατος πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Κακλαμάνος, ὅστις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν Λονδίνῳ διατριβῆς μου παρέσχε πολύτιμον συνδρομὴν εἰς τὸ ἔργον μου. Μετὰ τὴν τελετὴν ἀνήλθομεν εἰς τὸ Ἡγουμενεῖον, ὅπου διὰ μακρῶν συνωμίλησα μετὰ τοῦ σοφοῦ πρώην Ἐπισκόπου Ὀξφόρδης κ. Γκὼρ περὶ διαφόρων ζητημάτων· κατὰ τὴν συζήτησιν ἐθαύμασα τὴν βαθεῖαν πολιτικὴν διάνοιαν τοῦ κ. Γκώρ, λόγος δὲ ἐγένετο καὶ περὶ ἑνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν· εἶναι καὶ ὁ θεοφιλέστατος κ. Γκὼρ φίλος τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ θαυμαστὴς τῆς ὡραιότητος τῶν παραδόσεων αὐτῆς.

Τὴν ἑπομένην Δευτέραν 15/28 Ἰουλίου ἐπεσκέφθην ἐν συνοδείᾳ τοῦ κ. Rily ἑτέραν λίαν ἐνδιαφέρουσαν γυναικείαν Μονὴν ἔργον ἔχουσαν τὴν ἠθικὴν διόρθωσιν καὶ ἀνάπλασιν τῶν κορασίων, τὰ ὁποῖα ἐξοκέλλουσιν ἠθικῶς. Τὰ κοράσια περισυλλέγονται ὑπὸ τῶν ἐφημερίων τῶν ἀδελφῶν καὶ ἰδιαιτέρων ἐπιτροπῶν Κυριῶν κατ' ἐνορίας. Ἡ ἡγουμένη, σοφὴ εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς ἔργον, ἐπὶ 2 ὥρας προθύμως καὶ σοφώτατα ἀπήντα εἰς ὅσα προέβαλλον αὐτῇ ἐρωτήματα περὶ τῶν συμπτωμάτων τῆς ἠθικῆς νόσου τῶν τροφίμων καὶ περὶ τῆς ἐφαρμοζομένης θεραπευτικῆς· ἀπεκόμισα τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τὸ ἔργον ὁμολογουμένως εἶναι βαρύ, ἀπαιτοῦν ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν, ἣν ἰδία ἀγγλικὴ γυναικεία ψυχὴ ἠδύνατο νὰ ἀναπτύξῃ. Τὸ σπουδαιότερον ἔργον, περὶ ὃ ἀσχολοῦνται αἱ τρόφιμοι, εἶναι ἡ κηπουρική, ἡ πλυντικὴ καὶ ἡ ραπτική. Εἰς τὸ ναΐδριον τῆς Μονῆς μοναχαὶ καὶ τρόφιμοι ἔψαλαν ὕμνον εἰς τὸν Θεὸν καὶ μετὰ τὸν ὕμνον ἀνέγνων συγχωρητικὴν εὐχήν.

Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐχοροστάτησα εἰς τὸν ὡραῖον καὶ μεγαλοπρεπῆ καὶ φωτεινὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Παύλου, ὅπου θερμότατα μὲ ὑπεδέχθη ὁ προϊστάμενος τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ αἰδεσιμώτατος Simpson, ὅστις τὴν προτεραίαν εἶχε κάμει ὡραίαν ὁμιλίαν περὶ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Τὴν ἑπομένην Τρίτην 16/29 Ἰουλίου ἐν συνοδείᾳ τοῦ πατρὸς Κλίντων ἐπεσκέφθην τὸ παλάτιον τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων· εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων καὶ εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς λίαν εὐγενῶς μὲ ὡδήγησεν εἷς τῶν ἐκεῖ εὑρεθέντων λόρδων ἐπισκόπων.

Μετὰ μεσημβρίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπεσκέφθην ἐν συνοδείᾳ τοῦ καλοῦ κ. Rily καὶ τοῦ ἀξιοσεβάστου κ. Γενναδίου, ἐπιτίμου πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐν Λονδίνῳ, τὸν σεβασμιώτατον ἀρχιεπίσκοπον Καντερβουρίας κατελθόντα ἐκ τῆς ἐξοχῆς εἰς τὸ Lambeth Palace. Εἰς τὴν ἔξω θύραν μὲ ὑπεδέχθη ὁ ἀρχιγραμματεὺς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας καὶ εἷς καθηγητὴς τῆς Θεολογίας, οἵτινες μὲ ὡδήγησαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἀρχιεπισκόπου· ἐκεῖ πρὸς τὴν θύραν φιλοφρονέ-

στατα μὲ ἐδέχθη ὁ σεβασμιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας ἀσπασθεὶς τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν. Ηὐχαρίστησα αὐτῷ ἀπὸ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου δι᾿ ἣν εὐηρεστήθη νὰ γράψῃ ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ. Ἐδήλωσα αὐτῷ, ὅτι ἡ ὡραία του ἐπιστολὴ ἐνίσχυσε τὴν Ἐκκλησίαν Κων/πόλεως, ἐξακολουθοῦσαν καὶ μετὰ τὴν ἀνακωχὴν νὰ ἀγωνίζηται ἀγῶνα σκληρόν· ηὐχήθην δ᾿ ὅπως ἡ κοινωνία αὕτη ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν συνεχισθῇ καὶ καταλήξῃ εἰς τὴν εὐτυχῆ ἕνωσιν αὐτῶν ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ἁ. Σ. Ὁ σεβασμιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας ἀπαντῶν ηὐχαρίστησε διὰ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ ἐξέφρασεν ἣν αἰσθάνεται ἡ Ἀγγλικὴ Ἐκκλησία στοργὴν πρὸς τὴν πρεσβυγενῆ Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος διηρώτησε τὰ τῆς καταστάσεως τῶν Χριστιανῶν ἐν Τουρκίᾳ καὶ ἀδελφικώτατα συνεμερίσθη τὰς θλίψεις καὶ πικρίας τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως· παρεκάλεσα αὐτὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀμέριστον τὴν περὶ τῶν Χριστιανῶν μέριμναν καὶ ἐνέργειαν τῆς Α. Σεβασμιότητος καὶ ὅλης τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Ἔπειτα μὲ ὡδήγησεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ὅπου καὶ ἀπεχωρίσθημεν ἀνταλλάξαντες τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν, ἀφ᾿ οὗ ηὐχαρίστησα καὶ πάλιν διὰ τὴν θερμὴν ὑποδοχὴν καὶ δι᾿ ὅσην εὐηρεστήθη νὰ διαβιβάσῃ δι᾿ ἐμοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κων/πόλεως παραμυθίαν καὶ ἐνθάρρυνσιν ὁ σοφὸς καὶ ἀπαράμιλλος ἐν παντὶ ἱεράρχης, ψυχὴ καὶ παράσημα ἀληθινοῦ ἱππότου.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν Τετάρτην 17/30 Ἰουλίου ἐπεσκέφθην ἐν συνοδείᾳ τοῦ κ. Rily τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον, ὅπου μὲ ὑπεδέχθη ὁ διευθυντὴς καὶ μὲ ὡδήγησεν εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῶν ἀρχαιολογικῶν μνημείων, ἐν οἷς τὴν πρώτην θέσιν κατέχουν τὰ ἀπαράμιλλα ἔργα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης καὶ ἰδίᾳ τὰ διασωθέντα συντρίμματα τῶν ἀναγλύφων τοῦ Παρθενῶνος. Κατόπιν ἐπεσκέφθην τὸ μέγα Κατάστημα, τὸ ὁποῖον ἐκδίδει τὰς Ἁγίας Γραφάς. Ὁ διευθυντὴς τοῦ ἱδρύματος εὐηρεστήθη νά μοι δώσῃ ἀνὰ μίαν καλλιτεχνικὴν ἔκδοσιν τῆς Γραφῆς.

Μετὰ μεσημβρίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας περὶ τὴν 3ην ὥραν ἐχοροστάτησα εἰς τὸν ἱστορικὸν Ναὸν τοῦ Οὐέστμινστερ, ὅστις εἶναι ἓν τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ γοτθικοῦ ρυθμοῦ. Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν περιειργάσθην τὸν ἀπέραντον καὶ βαρὺν ναὸν καὶ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς τάφους τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι ἐδημιούργησαν τὴν πλουσίαν ζωὴν τοῦ ὑπερόχου ἀγγλικοῦ Ἔθνους καὶ ἀνέδειξαν τὴν Ἀγγλίαν.

Περὶ τὴν 5ην ὥραν ἐπεσκέφθην τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον τοῦ Λονδίνου, ὁ ὁποῖος μὲ ἐδέχθη φιλοφρονέστατα.

Περὶ τὴν 8ην ὥραν τῆς αὐτῆς ἑσπέρας μετέβην κατὰ πρόσκλησιν τοῦ εὐγενεστάτου κ. Rily εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου προσῆλθον διάφο-

ροι σοφοὶ καθηγηταὶ καὶ κληρικοὶ καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας, ὁ ἐπίτιμος πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γεννάδιος, ὁ ἐπιτετραμμένος τῆς σερβικῆς πρεσβείας μετὰ τοῦ σέρβου διακόνου καὶ ἕλληνες καὶ ξένοι ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου πρὸς ἀνεπίσημον συζήτησιν. Ὁ κ. Rily λαβὼν τὸν λόγον, ἐξέφρασε τὴν χαρὰν πάντων διὰ τὴν ἐν μέσῳ αὐτῶν παρουσίαν ἱεράρχου τῆς Ἐκκλησίας Κωνπόλεως· ἐδήλωσεν ὅτι ἡ πρωτοβουλία πρὸς ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν προῆλθεν ἀπὸ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνισχύσῃ τὰς καθολικὰς καὶ ἀποστολικάς της παραδόσεις προσεγγίζουσα πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἐπιτυγχάνουσα, εἰ δυνατόν, τὴν ἐπίσημον ἀναγνώρισιν τοῦ κύρους τῶν ἀγγλικανῶν χειροτονιῶν, τὸ ὁποῖον διαμφισβητεῖται ὑπὸ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας· ἀπὸ μέρους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπάρχει τάσις πρὸς ἀναγνώρισιν, ὡς μαρτυρεῖ ἡ πραγματεία τοῦ Ρώσου Θεολόγου κ. Ι. Σοκολώφ. Μέχρι τῶν παραμονῶν τοῦ πολέμου ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐδέχετο τὰς βολιδοσκοπήσεις πρὸς σύσφιγξιν τῶν σχέσεων, ἀλλὰ τὴν ἕνωσιν ἀνέβαλλε πάντοτε εἰς ἀπώτερον μέλλον· ὁ πόλεμος ὅμως ἐπετάχυνε καταπληκτικῶς τὴν ἐξέλιξιν ταύτην καὶ παράδειγμα τούτου, ὅτι ἡ Σερβικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία πρὸ τοῦ πολέμου ἀπέκρουσε τὴν ἰδέαν, ἐπέτρεψε κατὰ τὸν πόλεμον εἰς τριάκοντα σέρβους νὰ σπουδάσουν τὴν Θεολογίαν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ἀγγλικανῶν. Ἕτερον παράδειγμα εἶναι ἡ ἐπιτυχία τῶν τεσσάρων Θεολογικῶν συνδιασκέψεων κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Σ. μητροπολίτου Ἀθηνῶν εἰς Ἀμερικὴν καὶ Ἀγγλίαν. Κατὰ τὴν τελευταίαν σύσκεψιν παρεδέχθησαν οἱ ἀγγλικανοὶ τὴν περὶ εἰκόνων ἀντίληψιν τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ὁ πατὴρ Κλίντων προσέθηκεν ὅτι καὶ ἡ Ρουμανικὴ Ἐκκλησία θὰ ἀποστείλῃ προσεχῶς ρουμάνους φοιτητάς. Ὁ κ. Rily ἐπαναλαβὼν εἶπεν ὅτι ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἡ τάσις νὰ μεταβαίνουν εἰς τὴν Γερμανίαν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν, ὡς ἔπραξε καὶ ὁ μητροπολίτης Τραπεζοῦντος, ἀλλὰ τώρα προτιμοῦν τὴν Ἀγγλίαν.

Ἀπήντησα δι' ὀλίγων εὐχαριστήσας δι' ὅσα εὐμενῶς ἐλέχθησαν περὶ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ ἐξάρας τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλισίας, ἡ ὁποία, εὑρεθεῖσα ἐν μέσῳ θρησκευτικῶν ἀναστατώσεων ἐν Εὐρώπῃ, κατώρθωσε νὰ διασώσῃ μέγα μέρος τῶν παραδόσεων καὶ νὰ ἐναρμονίσῃ αὐτὰς πρὸς τὴν σύγχρονον ζωὴν καὶ οὕτω νὰ κρατήσῃ τὴν ἀπαραίτητον διὰ τὴν ὕπαρξιν πάσης ζωῆς καὶ δὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἰσορροπίαν καὶ ἁρμονίαν, τὴν ὁποίαν οἱ ἀρχαῖοι ἕλληνες ἐθεώρουν μητέρα καὶ πηγὴν πάσης δημιουργίας. Ὡς παράδειγμα ἀνέφερα τὸν μοναχικὸν βίον ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅστις ἄριστα συνηρμονίσθη μὲ τὰς συγχρόνους ἀνάγκας τῆς κοινωνίας· εἰς ἡμᾶς ἴσως ἡ παράδοσις βαρύνει περισσότερον τῆς συγχρόνου ζωῆς· περισ-

σοτέρα δόσις παραδόσεως εἰς τὴν Ἀγγλικανὴν Ἐκκλησίαν καὶ περισσοτέρα δόσις συγχρόνου ἐνεργοῦ ἐκκλησιαστικῆς καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν θὰ προσεγγίσουν στενότερον τὰς δύο Ἐκκλησίας· ἐδήλωσα ὅτι καλὴ θέλησις ἑκατέρωθεν, εὐρύτης ἀντιλήψεων καὶ ἀποφυγὴ μικρολόγων συζητήσεων θὰ συσφίγξῃ στενότερον τὰς δύο Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὸν ἀπαραίτητον ὅρον ὅπως ἑκατέρα τῶν Ἐκκλησιῶν φυλάξῃ πάντοτε τὴν σφραγῖδα καὶ τὸν ἰδιαίτερον χαρακτῆρα, τὸν ὁποῖον προσέδωκεν εἰς αὐτὴν ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ καὶ ζωὴ ἑκάστου ἔθνους. Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας εἶπεν, ὅτι οἱ ἐπίσκοποι τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας ἐπισκεφθέντες ἐσχάτως τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἐπανελθόντες ἐδήλωσαν ὅτι εὗρον τὸ ἔδαφος ἕτοιμον πρὸς ἕνωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ φρονοῦν ὅτι ἐὰν γίνῃ ἐπίσημος πρότασις ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἕνωσιν, θὰ ἐπιτευχθῇ αὕτη. Ἠρώτησεν ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Σεβασμ. ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας τί φρονῶ περὶ τούτου· ἀπήντησα ὅτι πρὸ τούτου καλὸν θὰ ἦτο νὰ παρασκευασθῇ ἀκόμη τὸ ἔδαφος, ἵνα μὴ ἑκατέρα τῶν Ἐκκλησιῶν περιέλθῃ εἰς τὴν ὀδυνηρὰν ἀνάγκην, ὅπως, πρὶν ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐπίσημον πρότασιν, ζητήσῃ ἐξηγήσεις εἰς ὅσα σημεῖα χωρίζουν τὰς δύο Ἐκκλησίας καὶ οὕτω ἐκ τῶν δισταγμῶν ἐπέλθῃ ψυχρότης μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν· θὰ παρασκευασθῇ δὲ καλύτερον τὸ ἔδαφος, ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ἡ ἀμοιβαία ἐπίσκεψις ἀντιπροσώπων ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ σκέψεων· ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἐν Λονδίνῳ διατριβὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν εἶχε γίνῃ ἐπίσημος συνεδρίασις καὶ μακρὰ συζήτησις περὶ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, εἶπον ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐδημοσιεύοντο τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ἐκείνης, ἵνα ἔχῃ καὶ ταῦτα ὑπ' ὄψιν ἡ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις περὶ τὸ ζήτημα τῆς προσεγγίσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἀσχολουμένη ἐπιτροπή. Ἐνεκρίθησαν ὅσα εἶπον, προσέθεσα δὲ ὅτι λαλῶ οὐχὶ ὡς ἐξουσίαν ἔχων, ἀλλ' ὡς ἐκπροσωπῶν ἀτομικήν μου γνώμην· ἡ ἀνεπίσημος αὕτη συζήτησις διήρκεσε μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ὁπότε ἀποχαιρετήσας τοὺς ἀγαθοὺς συνομιλητάς μου κατῆλθον εἰς τὸ ναΐδριον τοῦ οἴκου τοῦ κ. Rily, ὅπου μοὶ ἔδειξε θύραν ἁγιορειτικῆς τέχνης· ἦτο ὁ κ. Rily εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὁμοῦ μετὰ τοῦ τότε μητροπολίτου Ξάνθης κ. Φιλοθέου. Εἶναι καὶ ὁ κ. Rily θαυμαστὴς τῆς ὡραιότητος τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας· εὔχεται ὅπως ἡ Ἐκκλησία φυλάξῃ ἀλώβητον τὴν παράδοσιν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἀγαμίαν τῶν ἐπισκόπων, τῶν ὁποίων ὁ γάμος, ὡς ἐκ πείρας γινώσκει, συνεπάγεται πλεῖστα δυσάρεστα ἐμπόδια εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἔργον· περὶ τούτου θὰ γράψῃ καὶ ἰδιαιτέραν πραγματείαν.

Τὴν ἑπομένην ἡμέραν Πέμπτην 18)31 Ἰουλίου ἐπεσκέφθην μετὰ

τοῦ πατρὸς Κλίντων τὸ Ἐκκλησιαστικὸν μορφωτικὸν ἵδρυμα, ὅπου ἀσχολοῦνται περὶ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν ἐργατῶν, ἐργατίδων καὶ τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ· ὑπάρχει εἰς τὸ Ἵδρυμα βιβλιοθήκη, ἀναγνωστήριον, μικρὰ Ἐκκλησία, αἴθουσα μουσικῆς, καφενεῖον· ὀργανοῦνται ἐκδρομαὶ καὶ διάφορα ἀθῷα παιγνίδια καὶ γυμνάσια ὥστε αἱ ἀδρανοῦσαι πνευματικαὶ καὶ ἠθικαὶ δυνάμεις τῶν ἐργατῶν νὰ κινῶνται καὶ ἀναπτύσσωνται ἐπὶ καλῷ καὶ ὄχι νὰ λιμνάζουν καὶ νὰ σήπωνται εἰς τὰ καπηλεῖα καὶ εἰς ἄλλα ἐργαστήρια διαφθορᾶς· εἰς τὸ αὐτὸ Ἵδρυμα ὑπάρχει καὶ συσσίτιον διὰ τὰ πτωχά, τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς εἴτε δὲν ἔχουν ἐργασίαν, εἴτε καὶ ἐὰν ἔχουν, ὡς ἐργαζόμενοι, δὲν εὐκαιροῦν νὰ μαγειρεύουν διὰ τὰ τέκνα των· μοὶ ἐδηλώθη ὅτι οἱ ἄγγλοι φοιτηταὶ τῆς Θεολογίας ἐν Ὀξφόρδῃ ἐργάζονται μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν των εἰς τὸ εὐεργετικὸν τοῦτο ἵδρυμα, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Σέρβοι φοιτηταὶ κατὰ τὰς διακοπάς, πλὴν τῶν ἡμετέρων, ἀποφευγόντων μέχρι τοῦδε νὰ παρακολουθοῦν τὰ χρησιμώτατα ταῦτα κοινωνικὰ καὶ ἠθικὰ καθιδρύματα.

Κατὰ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τῆς ἐν Λονδίνῳ διατριβῆς τελειώσας καὶ τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἀποστολῆς μου ἀπῆλθον τῇ 22)4 Αὐγούστου.

Ἐπανελθὼν εἰς Παρισίους ἔγραψα πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Καντερβουρίας γαλλιστὶ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν ὑπὸ ἡμερομ. 26)3 Αὐγούστου 1919.

Σεβασμιώτατε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ Ἀδελφὲ

Βαθύτατα συγκεκινημένος διὰ τὴν φιλόφρονα ὑποδοχὴν ἐκφράζω ἔτι ἅπαξ τὰς θερμάς μου εὐχαριστίας.

Κατέλιπον τὸ Λονδῖνον πλήρης θαυμασμοῦ πρὸς τὴν Ἀγγλικανὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας εἶσθε τὸ χάρμα καὶ ἡ δόξα· γινώσκετε νὰ ἐμπνέητε τὸ χριστιανικὸν ἰδεῶδες εἰς τὸν ἀγγλικὸν λαὸν ὁ ὁποῖος, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, κάμνει τὰ ἰδεώδη πραγματικότητα καὶ ζῇ τὴν ἀληθινὴν χριστιανικὴν ζωήν.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἀπήντησεν ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας ἀγγλιστὶ διὰ τῆς ἀκολούθου ἐπιστολῆς ὑπὸ ἡμερομ. 5)18 Αὐγούστου 1919.

Σεβασμιώτατε καὶ ἀγαπητὲ Ἀδελφὲ

Εὐχαριστῶ θερμότατα τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα διὰ τὴν ἐπιστολήν, ἣν μοὶ ἔγραψεν ἐκ Παρισίων καὶ ἣν μεγάλως ἐκτιμῶ. Ἡ ἐπίσκεψις τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος εἰς τὴν χώραν μας εἶμαι βέβαιος ὅτι μεγάλως συνέτεινεν εἰς τὴν ἐπὶ σταθερωτέρων ἢ πρότερον βάσεων ἐγκαθίδρυσιν καὶ ἑδραίωσιν τῆς μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν

φιλίας καὶ εὔχομαι εἰς τὸν Πανάγαθον, ὅπως τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον θὰ δυνηθῶμεν ἐν συνεργασίᾳ νὰ ἐπιτελέσωμεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ Δύσει, φέροντες ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εὐλογηθῇ ἄνωθεν πλουσιοπαρόχως.

Ἦτο καὶ μένει δι' ἡμᾶς πρᾶγμα ὑψίστης σπουδαιότητος νὰ εἴμεθα ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνετέθη μία τόσον μεγάλη παρακαταθήκη εἰς μίαν τόσην μεγάλην στιγμὴν τῆς παγκοσμίου Ἱστορίας καὶ εὐχόμεθα ἵνα ἡ πίστις ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς ἡμῶν καὶ ἡ ἀγάπη ἡμῶν ἐπίσης ἐμπνέωνται ἐκ τῆς ἐν ἡμῖν διαμονῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διατελῶ μετὰ βαθέος σεβασμοῦ.

τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος πιστὸς ἀδελφὸς καὶ θεράπων

Randall Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας

Οὕτω, Σεβασμιώτατε, καὶ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος, ἐπαναληφθείσης τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς ἀδελφῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας, φρονῶ εὐλαβῶς, ὅτι πρέπει ἡ ἐπικοινωνία αὕτη νὰ συνεχισθῇ δι' ἀνταλλαγῆς γραμμάτων, ἐπισκέψεων, καὶ νὰ στερεωθῇ διὰ τῆς παραμονῆς ἐν Λονδίνῳ μονίμου κληρικοῦ ἀντιπροσώπου, εἰ δυνατόν, ἐπισκόπου, ὅστις καὶ διὰ τῆς μορφώσεως καὶ τοῦ ἤθους καὶ ἐξωτερικῆς παραστάσεως νὰ κρατῇ ὑψηλὰ τὸ γόητρον τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία πολὺν αἰσθάνεται σεβασμὸν καὶ εὐλάβειαν· ἐπίσης φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ γίνηται αὐστηροτέρα διαλογὴ περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀποστελλομένων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ὀξφόρδης ἑλλήνων σπουδαστῶν, νὰ ὑποχρεοῦνται δὲ οὗτοι νὰ συμμορφώνωνται πρὸς τὸν κολλεγιακὸν βίον καὶ νὰ φοιτῶσι πρὸς πρακτικὴν ἄσκησιν εἰς τὰ θαυμάσια μορφωτικὰ καὶ ἠθοπλαστικὰ καθιδρύματα τῆς ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ ἔχει νὰ ἐπωφεληθῇ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, ἀφομοιοῦσα πρὸς ἑαυτὴν ὅσα εἶναι δυνατὸν καὶ ἐκφράζουσα ὑφ' οἵαν ἔκφρασιν ἀπαιτεῖ ἡ ἑλληνικὴ ἐκκλησιαστικὴ ζωή.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ μετ' ἀγάπης.

ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

† Ὁ Τραπεζοῦντος **Χρύσανθος**

Ἐν Φαναρίῳ, τῇ 16ῃ Ὀκτωβρίου 1919.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΝ ΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ

Παραλαμβάνομεν ἐκ τῆς ἐν Λευκωσίᾳ Κύπρου ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐλευθερία» 5)18 Ὀκτωβρίου τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Ἐν Ἀθήναις, 20ῇ Αὐγούστου 1919

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀθηνῶν.

Ἀριθ. 2159)1510

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Πάφου Κυρίῳ Ἰακώβῳ, Ἀναπληρωτῇ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου πάσης Κύπρου ἀδελφῷ λίαν ἀγαπητῷ, τὸν ἐν Χῷ ἀσπασμόν.

Οὐδέποτε ἡ πρὸς τὸ Παγκύπριον Ἱεροδιδασκαλεῖον ἀγάπη ἡμῶν ὑπῆρξε τοσοῦτον ζωηρὰ ὅσον νῦν, ὅτε ἀπὸ σκοπιᾶς ὑψηλοτέρας ἀνασκοποῦντες τὰ κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν, καθορῶμεν τὴν μεγίστην ἐν αὐτῇ ἔνδειαν κλήρου ἐνοριακοῦ μεμορφωμένου.

Ἐπαρχίαι ὁλόκληροι στεροῦνται καὶ ἑνὸς μόνου ἱερέως μετὰ προσόντων ἀποφοίτου Ἐκπαιδευτηρίου τῆς Μ. Ἐπαιδεύσεως. Καὶ ταῦτα καθ' ὃν χρόνον οἱ γείτονες ἡμῶν καὶ ὁμόδοξοι Σέρβοι καὶ Ρουμάνοι, νεώτεροι ἡμῶν εἰς ἐθνικὴν αὐτοδιοίκησιν, οὐδένα πλέον ἔχουσιν ἱερέα ἀπαίδευτον ἐν τῇ ἐνοριακῇ διακονίᾳ, ἐκτὸς εἰ μή τις εὑρίσκεται ἔτι ἐν τῇ ζωῇ ἐκ τῶν τῆς προπαρελθούσης γενεᾶς.

Ἡ λυπηρὰ αὕτη καθυστέρησις ἡμῶν, καταστᾶσα συνειδητὴ γενικῶς ὑπὸ τὸ φῶς τῶν νέων εὐτυχῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς, Θεοῦ εὐμενείᾳ, καλούμεθα νὰ σταδιοδρομήσωμεν, ὡς Ἐκκλησία καὶ ὡς Ἔθνος, ζητεῖ ἐπιτακτικῶς θεραπείαν. Ἐντεῦθεν καὶ ἐψηφίσθη Νόμος ὑπὸ τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτῆς Σύνοδον, ἀπαγορεύων τὴν ἐν ὅλῳ τῷ Κράτει χειροτονίαν ἱερέων, ἐὰν μὴ ἔχωσιν ὡρισμένα μορφώσεως προσόντα, ἐνισχύθη δὲ ἡ ἐν Ἀθήναις Ριζάρειος Σχολή, μετατραπεῖσα εἰς Ἱεροδιδασκαλεῖον, ἱδρύθη δὲ ἑτέρα ὁμοία ταύτῃ ἐν Θεσσαλονίκῃ, συνέστη δὲ Ἱερατικὸν Φροντιστήριον, ὅπως διὰ μονοετοῦς φοιτήσεως ἐν αὐτῷ ἀποφοίτων Διδασκαλείων καὶ Γυμνασίων καταρτισθῶσιν ἐκ τῶν ἐνόντων ὥριμοι τὴν ἡλικίαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἱερατικῶν ἀναγκῶν, μελετᾶται δὲ ἡ ἵδρυσις καὶ ἑτέρου Φροντιστηρίου καὶ ἑτέρων Ἱεροδιδασκαλείων καὶ λαμβάνεται ἐκ παραλλήλου πρόνοια διὰ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς μισθοδοσίας τῶν ἱερέων καί, συντόμως εἰπεῖν, οὐδὲν παραλείπεται πρὸς ταχυτέραν μεμορφωμένου ἐνοριακοῦ κλήρου ἀποκατάστασιν. Τηλικούτου προκειμένου προβλήματος καὶ τοιούτων λαμβανο-

μένων μέτρων πρὸς λύσιν αὐτοῦ, ἦτο ἀδύνατον νὰ λησμονηθῇ, ὅτι τὸ Παγκύπριον Ἱεροδιδασκαλεῖον, ἵδρυμα ἀπηρτισμένον, ἐπὶ ἐννεατίαν. θείᾳ χάριτι, προοδευτικῶς ἐξελισσόμενον, εἶναι προωρισμένον νὰ μένῃ ἤδη εἰς τὸ διηνεκὲς ὡς ἓν τῶν Ἐκπαιδευτηρίων, τὰ ὁποῖα θὰ δίδωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ζηλωτὰς καὶ μεμορφωμένους ἱερεῖς καὶ διὰ τοῦτο, ἐπικροτοῦντος τοῦ Ἐξοχωτάτου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργοῦ κ. Δίγκα, ἐγένετο δεκτὸν ὁμοφώνως ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Γεν. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, ὅπως, ἐκ τοῦ διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ κλήρου ἀναγραφομένου ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τοῦ Ταμείου ποσοῦ, χορηγῆται εἰς τὸ Παγκύπριον Ἱεροδιδασκαλεῖον ἐτησίως ποσὸν δεκακισχιλίων δρ. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐξαγγείλαντες ἤδη τηλεγραφικῶς τῇ Ὑμετέρᾳ λίαν ἀγαπητῇ ἡμῖν Σεβασμιότητι, ἐξαγγέλλομεν νῦν καὶ διὰ τῶν γραμμάτων τούτων, οἷς ἐπισυνάπτομεν καὶ χρηματικὴν ἐπιταγὴν ἐκ λ. £ 202 καὶ 4 σελινίων, ἰσαξίων πρὸς τὸ ποσὸν πεντακισχιλίων δραχμῶν, ὅπερ μετὰ τοῦ προαποσταλέντος ἤδη ποσοῦ τῷ Πανιερ. Μητροπολίτῃ Κιτίου ἀποτελεῖ τὴν δόσιν τοῦ τρέχοντος ἔτους 1919.

Δὲν νομίζομεν περιττὸν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι αἱ διδασκαλικαὶ καὶ ἱερατικαὶ ἀνάγκαι τῆς μεγαλυνομένης Πατρίδος εἶναι τοσαῦται, ὥστε ἡ ἀγαπητὴ Κύπρος θὰ ἐπισπάσηται τὴν Πανελλήνιον εὐγνωμοσύνην ἐὰν διὰ τῆς λειτουργίας τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου αὐτῆς κατορθώσῃ νὰ ἔχῃ πλεόνασμα Διδασκάλων καὶ Ἱεροδιδασκάλων εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Μεγάλης Πατρίδος, ἧς, πεποίθαμεν πάντες ἐν Κυρίῳ, θὰ ἀποτελῇ μετ᾽ ὀλίγον τμῆμα ἀναπόσπαστον καὶ ἐκλεκτόν.

Ἐπὶ τούτοις ἀγάπῃ πολλῇ καὶ αὖθις τὴν Ὑμετέραν φίλην Σεβασμιότητα κατασπαζόμενοι, διατελοῦμεν.

τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Ἀθηνῶν ***ΜΕΛΕΤΙΟΣ***

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ «ΕΚΚΛ. ΚΗΡΥΚΑ»

Ἡ θέσις τῶν ἱερέων.

Κύριε Διευθυντά,

Ἐγκλείστως ἀποστέλλω Ὑμῖν φύλλον τῆς ἐν Χανίοις ἐκδιδομένης πολιτικῆς ἐφημερίδος «Νέα Ἔρευνα», εἰς τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη

ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «μορφώσατε ἱερεῖς», διὰ τοῦ ὁποίου ὀρθῶς χαρακτηρίζεται ἡ κατάστασις τοῦ παρ' ἡμῖν ἐνοριακοῦ κλήρου ὡς οἰκτρά. Εἶναι ὄντως ἡ τάξις τῶν ἱερέων ἡ μόνη ἐν τῇ Κοινωνίᾳ παρηγκωνισμένη καὶ ἐγκαταλελειμμένη εἰς τὴν τύχην της, χάρις εἰς τὴν ἀδιαφορίαν τῆς πολιτείας καὶ τὴν ἀστοργίαν τῆς Ἱεραρχίας. Λάβετε, παρακαλῶ, τὸν κόπον νὰ ἀναγνώσητε τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο, ἂς τὸ ἀναγνώσῃ δὲ καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἐνοριακὸς κλῆρος στηρίζει μεγάλας ἐλπίδας, καὶ θὰ ἴδητε εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκεται ὁ κλῆρος, ὅστις μεγίστας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὸ Ἔθνος· καὶ ἐνῷ παρὰ πάντων ἀνκγνωρίζεται ὅτι Ἐκκλησία καὶ Σχολεῖον εἶνε οἱ κυριώτεροι παράγοντες τῆς μορφώσεως καὶ ἠθικῆς ἀναπλάσεως τῆς κοινωνίας, οὐδεμία σοβαρὰ μέριμνα ἐλήφθη διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τῶν ἱερέων, οἵτινες εἰς τὰς ἐπαρχίας ἰδίως πένονται, ἀποζῶντες ἐκ τῶν λεγομένων τυχηρῶν (ἐκ τῆς ἐπαιτείας.) Ὁ Νόμος 1328 ἦτο δῶρον ἄδωρον διὰ τὸν ἐνοριακὸν κλῆρον, τὸν ἐζημίωσε μάλιστα, καὶ εἶναι εὐχῆς ἔργον νὰ καταργηθῇ ὁ νόμος οὗτος. Ὁ κλῆρος πρέπει νὰ μισθοδοτηθῇ ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἢ ἐκ τοῦ Γεν. Ἐκκλησιαστικοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου μισθοδοτοῦνται καὶ οἱ Ἐπίσκοποι, καὶ νὰ μισθοδοτηθῇ ἐπαρκῶς — τοὐλάχιστον οἱ ἔχοντες προσόντα ἱερεῖς οἵτινες εἶναι ὀλίγοι — διὰ νὰ ζῇ ἀξιοπρεπῶς ὅπως ἐμπρέπει εἰς λειτουργοὺς τοῦ Ὑψίστου.

Ἀναγινώσκω τακτικῶς τὸν «Ἐκκλ. Κήρυκα» καὶ ὅμως δὲν εἶδον νὰ συνηγορῇ εἰς κύριά του ἄρθρα ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ληφθῇ σοβαρὰ πρόνοια διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου. Ἂς ἐπιληφθῇ τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος καὶ ἂς ὑποδείξῃ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπὸ τῆς Πολιτείας κατὰ τὴν προσεχῆ Σύνοδον τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ κλήρου εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ θέσιν.

Μεθ' ὑπολήψεως καὶ τιμῆς

Ἐν Ἀρχιστρατήγῳ τῇ 23ῃ Ὀκτωβρίου 1919

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΩΘΙΕΡΕΥΣ

« Ἐὰν ὑπάρχῃ τάξις παρημελημένη καὶ ἐγκαταλελειμμένη παρ' ἡμῖν,—γράφει ὁ ἱερεὺς Γεώργιος Φραντζεσκάκης ἐν τῷ ἐν τῇ ἐπιστολῇ μνημονευομένῳ ἄρθρῳ, εἶνε ἡ τάξις τῶν ἱερέων. Ὁ ἱερεύς, ὁ σπουδαιότατος αὐτὸς παράγων ἀπὸ θρησκευτικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως, δυστυχῶς ἀνέκαθεν παρωράθη καὶ ἐγκατελείφθη εἰς τὴν τύχην του πρὸς μεγίστην ζημίαν τῆς

Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας. Ἡ πολιτεία οὐδέποτε ἔδειξεν ἐλάχιστον ἐνδιαφέρον διὰ τὸν παράγοντα αὐτόν, ὅστις, ἐὰν εὑρίσκετο εἰς τὸ πρέπον ὕψος του, θὰ ἦτο ὁ καλύτερος συνεργάτης της ἐν τῇ προόδῳ, ἡ δὲ ἐκκλησία ἁμιλλωμένη τρόπον τινὰ τῇ πολιτείᾳ ἔδειξε καὶ αὕτη μέχρι τοῦδε, ὡς μὴ ὤφελεν, ὅτι δὲν ἐνόησεν ὅτι τὸ γόητρόν της εἶνε ἀναποσπάστως συνδεδεμένον μὲ τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν καὶ δρᾶσιν τοῦ ἱερέως. Ἐθεωρήθη ἡ περὶ τοῦ ἱερέως φροντὶς ὡς ἀναξία λόγου καὶ τὸ πρόσωπον, αὐτοῦ μὴ χρῇζον σοβαρᾶς προσοχῆς. Ὁ ἱερεὺς ἐθεωρήθη καὶ ἐχρησιμοποιήθη ὡς ἕνα ὄργανον καὶ ἕνα ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἄλλον προορισμὸν εἰμὴ ὡς φωνογράφος ν' ἀπαγγέλλῃ τὰς εὐχὰς καὶ νὰ ἐκτελῇ τὸ τελετουργικὸν μέρος τῆς θρησκείας. Πταίει αὐτός; ὄχι. Τίς πταίει; ἡ περὶ αὐτοῦ ἀντίληψις τῆς πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀντιπαραβάλλων κατόπιν τὴν ἐν Ρουμανίᾳ κατάστασιν τοῦ κλήρου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν τῷ «Ἐκκλ. Κήρυκι» δημοσιευθείσης συνεντεύξεως μετὰ τοῦ κ. Δημητρέσκου, πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν, ἐπάγεται:

«...Διατί ἡ ἀντίθεσις αὐτὴ ἡ μεγάλη μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν Ρουμάνων; Διότι ἐνῷ ἡμεῖς λέγομεν ὅτι ὁ κλῆρος κατὰ τοὺς μαύρους χρόνους τῆς δουλείας παρέσχε μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔθνος, ἀφοῦ ἐλευθερωθῶμεν στρέφομεν ἀγνωμόνως πρὸς αὐτὸν (ἐννοῶ τὸν ἐνοριακὸν κλῆρον, ὅστις ἀποτελεῖ τὰ 90[100 τοῦ ὅλου) τὴν πλάτην ὡς ἐὰν τῷ ἐλέγομεν, «δὲν σὲ χρειαζόμεθα πλέον, ἦσο διὰ τὸν καιρὸν τῆς δουλείας· τώρα εἶνε ἐλευθερία καὶ χρειάζονται δικολάβοι, δημοκόποι, φυλακαὶ εἰς κάθε ἐπαρχίαν, ἕνας χωροφύλαξ παρὰ τὸ πλευρὸν ἑκάστου πολίτου καὶ ἕνα δικαστήριον σὲ κάθε βολὴν τηλεβόλου οὐχὶ Γόθα· σύ, ἱερεῦ, προσεύχου διὰ τὴν σωτηρίαν σου καὶ διὰ τὴν ἐξ οὐρανῶν καταπέμψιν εἰς οἶκόν σου σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ πάσης ἀγαθωσύνης». Οἱ ὁμόδοξοι ἡμῶν Ρουμάνοι διατηροῦντες ὀκτὼ σεμινάρια (ριζαρείους σχολὰς) καὶ μισθοδοτοῦντες τοὺς ἱερεῖς των ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου ὥστε νὰ ζῶσιν ἀξιοπρεπῶς, εἶνε ὡσὰν νὰ λέγουν ἐξ ἀντιθέτου. «ἡμεῖς ἱερεῦ σὲ θεωροῦμεν σπουδαιότατον παράγοντα ὄχι μόνον ἐκκλησιαστικὸν ἀλλὰ καὶ κοινωνικὸν σὲ θέλομεν μορφωμένον, νὰ διδάσκῃς, νὰ ἐπιδρᾷς, νὰ βοηθῇς ἐκ τῶν πρώτων τὸ ἔργον τῆς προόδου».

Δι' ὅλους εὑρέθησαν χρήματα καὶ δι' ὅλους ἠκούσθησαν φωναὶ καὶ ὅλοι φωνάζουν «δὲν ἐπαρκοῦμεν», μηδ'αὐτῶν τῶν ἐπισκόπων ἐξαιρουμένων· μόνον διὰ τὸν δυσευχῆ τὸν ἱερέα δὲν ὑπάρχουν χρήματα εἰς τὸ ταμεῖον καὶ ἂς ἔχῃ ἐξ ἄλλου ἡ Κρήτη καὶ αἱ λοιπαὶ Νέαι χῶραι τόσας Μονὰς ποῦ δύνανται ἀξιόλογα νὰ τοῦ παράσχουν ἀξιοπρεπῆ μισθόν· μόνον διὰ τὸν ἱερέα κανεὶς δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα του. Ἀλλὰ διὰ νὰ εἴμεθα δίκαιοι, πῶς θέλει νὰ ἀνοίξουν οἱ ἄλλοι τὸ στόμα των δι' αὐτόν, ἀφοῦ αὐτὸς ὑπερέβαλε καὶ τὸν Ἰὼβ κατὰ τὴν ὑπομονήν; Ἀπερίγραπτος εἶνε ἄνευ ὑπερβολῆς ἡ θέσις τοῦ ἱερέως ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως· πῶς δὲ νὰ ὀνομάσωμεν τὴν ἀδιαφορίαν δι' αὐτὸν τῶν ἁρμοδίων πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν καὶ δὴ τῶν δευτέρων, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἐννοήσουν ὅτι ὅσον ταπεινοῦται ὁ ἱερεύς, τόσον καὶ τὸ γόητρον τῆς θέσεώς των μειοῦται; Εἰς ἕκαστον χωρίον εἶνε διωρισμένοι εἷς καὶ δύο ἀγροφύλακες, καὶ διὰ νὰ ὁμιλήσω σαφέστερον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀποκορώνου εἶνε ἀκριβῶς 64, ἐνῷ οἱ ἱερεῖς δὲν ὑπερβαίνουν τοὺς 25, καὶ ἐνῷ ἡ διὰ τοὺς ἀγροφύλακας μηνιαία δαπάνη ὑπερβαίνει τὰς ἑπτὰ χιλιάδας δραχμάς, διὰ τοὺς ἱερεῖς ἀνέρχεται εἰς 0! Ἡ ὕπαρξις τοῦ ἀγροφύλακος ἐθεωρήθη (καὶ εἶνε) ἀναγκαία, ἀλλ' ἵνα ἡ ὕπαρξις λάβῃ σάρκα καὶ ὀστᾶ, ἔδει νὰ ἐξευρεθῇ καὶ ἐξασφαλισθῇ πρῶτον ἡ τούτου μισθοδοσία καὶ ἀμέσως ἐφηρμόσθη τὸ «ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον»· ἡ μισθοδοσία ἐξησφαλίσθη. Ὁ ἱερεὺς ἐκρίθη πολὺ κατώτερος καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγροφύλακος· διατὶ ὄχι: ἀφοῦ ἡ φύλαξις καὶ φροντὶς περὶ τῶν ψυχῶν νῦν θεωρεῖται ἔργον κατώτερον τῆς φυλάξεως τῆς βοσκῆς!....».

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ο ΕΡΑΝΟΣ

Ἀγαστὸς ὁ ζῆλος καὶ ἡ προθυμία τῶν ἐριτίμων Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων, αἵτινες μετὰ προσωπικοῦ ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῆς πόλεως διεξήγαγον τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ ἔν τε Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἔρανον. Ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας καὶ τοῦ πλουσίου τὸ δηνάριον συνηντήθησαν ἐν τῷ κιδωτίῳ, τοῦ ὁποίου προορισμὸς ἐτάχθη νὰ ξηράνῃ ὀλίγα δάκρυα πτωχῶν. Εἰς πολλοὺς τὰ σήματα, τὰ ὁποῖα αἱ συλλογεῖς τῶν ἐράνων προσήρτων, θὰ ἐχρησίμευσαν ὡς μία αἰφνιδία ὑπόμνησις, ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι γυμνητεύοντες καὶ ἀνυπόδητοι, αὐτὸ τοῦτο διψῶντες καὶ πεινῶντες, ἔχοντες τὴν ἀνάγκην καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀβολοῦ. Ἡ μικρὰ ἐκείνη σημαία, τὸ ἔμβλημα τοῦ ὑπὲρ τῶν Πτωχῶν Πατριωτικοῦ ἱδρύματος, εὐκταῖον θὰ ἦτο, καὶ ἂν ἀκόμη ὡς τεμάχιον χάρτου ἐσχίσθη, νὰ μένῃ ὑψωμένη μέσα εἰς τὰς καρδίας μας ὡς ὑπομνηστικὸν ἔμβλημα τῆς ἐνδείας πολλῶν ἀδελφῶν.

ΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ

Αἴσια ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων προοιωνίζεται ἡ μέριμνα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως σχετικῶς πρὸς τὰ ἐν Ζακύνθῳ εὑρισκόμενα τιμαλφῆ ἀντικείμενα τέχνης. Πολλάκις ἐθρηνήσαμεν τὴν ἀπώλειαν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ κειμηλίου καὶ τὴν ἀπόκτησίν του ὑπὸ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ξένου. Οὐδέποτε ὅμως σοβαρῶς ἐπεδιώχθη ἡ συστηματικὴ περιφρούρησις τοῦ πατρῴου θησαυροῦ. Καὶ ἀντὶ νὰ καταφερώμεθα κατὰ τῶν ξένων, οἱ ὁποῖοι, σαγηνευόμενοι ὑπὸ τῆς ἀξίας τῶν προγονικῶν ἡμῶν μνημείων, δεδικαιολογημένως προσπαθοῦν πῶς νὰ τὰ ἀποκτήσουν, θὰ ἔπρεπε νὰ στρεφώμεθα κατὰ τῆς ἡμετέρας ἀκηδίας καὶ αὐτὸ τοῦτο ἀδιαφορίας περὶ τὰς ὑποχρεώσεις, αἵτινες βαρύνουσιν ἡμᾶς ἀπέναντι τῶν προγόνων μας. Ἐν τῇ «Ἐλπίδι» Ζακύνθου τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου μετ᾿ εὐνοήτου ἐνδιαφέροντος ἀνέγνωμεν, ὅτι ἡ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μεταβᾶσα ἐντεῦθεν ἐκεῖ εἰδικὴ Ἐπιτροπή, ἐπισκεφθεῖσα τοὺς ὑπερτεσσαράκοντα ναοὺς τῆς πόλεως, ἐξήτασε λεπτομερῶς καὶ μετ᾿ ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας ὅλα τὰ ἐν αὐτοῖς κειμήλια ζωγραφικῆς, ξυλογλυπτικῆς καὶ ἀργυρογλυπτικῆς, τὰ τέμπλα τῶν ναῶν, τὸν ρυθμὸν αὐτῶν, ἄμφια, Εὐαγγέλια, Ἀποστόλους, εἰκόνας, κουβούκλια, ἀρτοφόρια

καὶ λοιπὰ ἱερὰ σκεύη, ἀποτελοῦντα μοναδικὰ μνημεῖα χριστιανικῆς τέχνης, ἐπὶ σκοπῷ ἐξασφαλίσεως αὐτῶν. Εὐχόμεθα νὰ ἀποβῇ πρόγραμμα ἡ τοιαύτη ὑπουργικὴ ἐνέργεια διὰ τόσον ἄλλον καὶ εἰς τόσα ἄλλα μέρη ἀποκείμενον πλοῦτον χριστιανικῶν κειμηλίων.

ΕΠΙΚΡΟΤΟΥΜΕΝ

Εἶναι περιττὸν νὰ χρωματισθῇ ἡ οὐχὶ πάντως φωτεινὴ εἰκὼν τῆς ἀμφιέσεως καὶ ἐμφανίσεως ἐν τῇ Κοινωνίᾳ μεγάλης μερίδος τῆς συγχρόνου γυναικείας γενεᾶς. Μικραὶ καὶ μεγάλαι, κυρίαι καὶ δεσποινίδες, ἁμιλλῶνται ποία νὰ ὑπερτερήσῃ εἰς τὴν οὐχὶ σεμνοπρεπῆ ἐμφάνισιν. Ἡ ἠθικὴ πάντως δὲν εἶναι ἀνεπηρέαστος καὶ ἐλευθέρα κινδύνων ἀπὸ τοῦ τρόπου τούτου τῆς ἀμφιέσεως, τὸν ὁποῖον νόθοι συρμοὶ εἰσάγουσιν εἰς τὴν κοινωνίαν μας. Ἀλλὰ τὸ ὅτι οἱ σχολικοὶ ἰατροὶ ἠσχολήθησαν καὶ τείνουν, ὡς πληροφορούμεθα, νὰ ἀποφασίσουν περὶ καθιερώσεως μαθητικῆς στολῆς, συνδυαζούσης τὸ ἀπέριττον μετὰ τοῦ ὑγιεινοῦ, σημαίνει ὅτι ἡ νῦν περιβολὴ μαθητῶν καὶ μαθητριῶν δὲν ἀνταποκρίνεται καὶ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὑγιεινῆς. Δὲν εἶναι ζήτημα μικρᾶς σπουδαιότητος ἡ ἀμφίεσις καὶ τῶν ἀνδρῶν, πρὸ πάντων ὅμως τῆς γυναικείας γενεᾶς. Καὶ τὸ μειδίαμα, καὶ ἡ στάσις, καὶ τὸ βάδισμα καὶ πολλῷ μᾶλλον ἡ ἀμφίεσις εἶναι ὡς τόσα βαρόμετρα τῆς ἠθικῆς ποιότητος ἀτόμων καὶ κοινωνιῶν. Ἂν οἱ κύριοι σχολικοὶ ἰατροί, ὡς δὲν ἀμφιβάλλομεν, κινοῦνται εἰς τὰς σκέψεις των περὶ τῆς μαθητιώσης νεότητος ὑπὸ τοῦ πόθου καὶ τοῦ σκοποῦ νὰ προπαρασκευάσωσι τὴν ἑλληνίδα γενεὰν τῆς αὔριον τοιαύτην, ὥστε νὰ προσηλοῦται πρὸ παντὸς εἰς τὴν Σεμνότητα καὶ οὐχὶ εἰς τὴν *Μόδαν*, ὁλοψύχως ἐπικροτοῦμεν τὰς σκέψεις των καὶ εὐχόμεθα ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ περιβάλλοντος νὰ μεταφυτευθοῦν αὗται εἰς τὸ οἰκογενειακὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ νὰ σχηματισθῇ νέα εἰκὼν παραστάσεως ἐν τῇ Κοινωνίᾳ, ἐν ᾗ νὰ φαίνεται τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς μὲ τῆς ἀρετῆς τὰ χρώματα, καὶ ὄχι τεχνητὴ καὶ ἐπίπλαστος ἐπίδειξις.

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

=Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Γραφείου Στατιστικῆς τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ἀπέθανον ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Ὀκτώβριον 519 ἄτομα.

Ἐξ αὐτῶν οἱ 268 ἦσαν ἄρρενες· οἱ 251 θήλεις.

Κατὰ κοινωνικὴν κατάστασιν ἡ θνησιμότης ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἄγαμοι: 317. Ἔγγαμοι 134. Χῆροι καὶ διεζευγμένοι 68.

Οἱ ἀποθανόντες κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀνήρχοντο εἰς 1430 ἄτομα.

—Ὁ «Ἑλληνικὸς Ἀστὴρ» τοῦ Σικάγου (τῆς 3 Ὀκτωβρ.) δημοσιεύει ἐνδια φέρουσαν ἀφήγησιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Γαλλίας Κλεμανσὼ περὶ τῶν νέων διαθέσεων αὐτοῦ ἀπέναντι τοῦ κλήρου τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.

Μεταξὺ ἄλλων εἶπε: «Προηγουμένως δὲν εἶχον ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν κλῆρον τὸν ἐπετίμων, ἐπειδὴ ἀπέκρυπτε τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεώς μας καὶ κατεδίωκε τὴν ἐλευθερίαν μας, καὶ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ πολέμου, ὅταν μετέβαινον εἰς τὰ χαρακώματα, συνήθιζα νὰ ἐρωτῶ τοὺς στρατιώτας, δεικνύων τὸν ἱερέα, των: *«δὲν σᾶς ἐνοχλεῖ»*;

Οἱ στρατιῶται ἀπήντων: Νὰ μᾶς ἐνοχλῇ! Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον. Εἶναι γενναῖος, θελκτικός, ἀφωσιωμένος, ἐπίχαρις· τὸν *ἀγαπῶμεν* πολύ.

Πολλάκις συντάγματα μὲ παρεκάλεσαν, λέγει ὁ Κλεμανσώ, νὰ παρασημοφορήσω τοὺς ἱερεῖς των ἕνεκα ἀπιστεύτων πράξεων γενναιότητος καὶ ἀφοσιώσεως. Τοὺς ἱερεῖς τούτους ἐπαρασημοφόρησα καὶ συνεχάρην ἐξ ὅλης καρδίας».

—Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, χορηγοῦντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου προυκήρυξε κατὰ τὸ συλλογικὸν τοῦτο ἔτος βραβεῖον πρὸς σύνταξιν ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν πρωτοτύπων μελετῶν.

—Ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτώντων ἐν τῷ Παγκυπρίῳ Ἱεροδιδασκαλείῳ Λάρνακος ἀνέρχεται εἰς 80.

—Ἑλληνικὴ Φάλαγξ εἰσῆλθε τῇ 1 Νοεμβρίου περὶ ὥραν 11 π. μ. εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ τριγώνου πρὸς κατάληψιν αὐτοῦ.

Οἱ κάτοικοι τοῦ τριγώνου ὑπεδέχθησαν τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν μὲ ἐνθουσιασμόν

Ὁ ἐν τῷ τριγώνῳ διαμένων ἰταλικὸς λόχος μετὰ τὸν χαιρετισμὸν τῆς ἑλληνικῆς φάλαγγος ἀνεχώρησεν.

—Τὸ Βατικανὸν ἀνεγνώρισεν ἐπισήμως τὴν Νοτιοσλαυϊκὴν Κυβέρνησιν

Γίνεται λόγος περὶ συνάψεως Κονκορδάτου μεταξὺ Πάπα καὶ Νοτιοσλαυικῆς Κυβερνήσεως.

—Καθ' ἃ γράφουσιν αἱ Κυπριακαὶ ἐφημερίδες, ἡ Ἐκκλησία Κύπρου ἐκλήθη νὰ συμμετάσχῃ τοῦ ἐν Χάγῃ τῆς Ὁλλανδίας μέλλοντος νὰ συγκροτηθῇ Παγχριστιανικοῦ Συνεδρίου.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος Κύπρου δεχθεῖσα κατ' ἀρχὴν τὴν πρόσκλησιν ἐπαφῆκε τὴν ἐκλογὴν τοῦ καταλλήλου προσώπου μετὰ τὴν ἐξ Ἀγγλίας ἐπάνοδον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος

—Ἐξεδικάσθησαν:

1) Ἡ κατὰ τοῦ ἱερέως Δημ. Κορονιώτη, ἐφημερίου τοῦ χωρίου Ζεμένου τῆς Ἐπισκοπῆς Κορινθίας, κατηγορουμένου ἐπὶ ἐπιθέσει μετ' ἀνηθίκων σκοπῶν κατὰ γυναικός. Κατεδικάσθη ἐπὶ σκανδαλισμῷ τῶν συνειδήσεων εἰς ἑνὸς ἔτους ἀργίαν μετὰ στερήσεως τῶν ἐφημεριακῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων.

2) Ἡ κατὰ τοῦ Ἱερομ. Ἰσιδώρου Μάνεση, τῆς ἐν Πόρῳ Ἱ. Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, κατηγορουμένου ἐπὶ τελέσει τῆς θείας λειτουργίας κατόπιν μεταλήψεως τροφῆς. Ἠθωώθη μὴ ἀποδειχθείσης τῆς κατηγορίας.

—Ληφθέντων ὑπ' ὄψιν τῶν κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, κατατεθέντων ἐπιβαρυντικῶν κατὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς αὐτόθι Μονῆς διετάχθη ἐνέργεια ἀνακρίσεων, ὧν ἡ διεξαγωγὴ ἀνετέθη τῷ Παν. Ἀρχιμ. Παναρέτῳ Δουληγέρῃ.

—Διωρίσθη ἐφημέριος τοῦ ἐν Λιβόρνῳ Ἱερ. Ναοῦ ὁ Ἀρχιμ. Εὐγένιος Εὐγενίδης.

—Ἐνεκρίθη ἐπὶ τῇ βάσει ἐκθέσεως τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Παροναξίας κ. Ἱεροθέου νὰ παρακληθῇ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὅπως λάβῃ πρόνοιαν περὶ τοῦ ἐν Πάρῳ Ἱερ. ναοῦ Ἑκατονταπυλιανῆς, ἀποτελοῦντος πολύτιμον μνημεῖον τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ ὑποστάντος σοβαρὰν βλάβην ἐξ ἐπαναλημμένων σεισμικῶν δονήσεων

—Ὁμοία παράκλησις γίνεται καὶ διὰ τὸν ναὸν Ὁσίου Λουκᾶ τῆς ἐν Ἐπισκοπῇ Θηβῶν ὁμωνύμου Ι. Μονῆς, οὗτινος ὁ τροῦλος ἔχει ἀνάγκην ἀμέσου ἐπισκευῆς ἀπειλουμένων ἄλλως νὰ καταστραφῶσι τῶν ἀρίστης τέχνης μωσαϊκῶν, δι' ὧν κοσμεῖται ὁ ναὸς οὗτος καὶ ἅτινα καθιστῶσιν αὐτὸν τὸ ὡραιότερον μνημεῖον τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας ἐν Ἑλλάδι.

—Ἐκηρύχθη καὶ πνευματικῶς διαλελυμένος ὁ γάμος τοῦ Γεωργίου Τσουκαλᾶ καὶ τῆς Κατίνας Τσουκαλᾶ τὸ γένος Γ. Τριανταφυλλοπούλου ἢ Ἀμπελᾶ ἐκ Πατρῶν, συνῳδὰ τῇ ὁριστικῇ καὶ τελεσιδίκῳ ἀποφάσει τοῦ Πρωτοδικείου τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἀνετέθη ἡ ἔκδοσις τοῦ νενομισμένου διαζυγίου τῇ Ἱερ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.

—Ἐνεκρίθησαν ἓξ αἰτήσεις περὶ παροχῆς ἀδείας γάμου ἐπὶ συγγενείας ἕκτου βαθμοῦ ἐξ αἵματος καὶ τρεῖς τοιαῦται ἐπὶ συγγενείας πέμπτου ἐξ ἀγχιστείας ἀπερρίφθησαν δὲ διὰ τὸ στενὸν τῆς συγγενείας δύο αἰτήσεις ἐπὶ συγγενείας τετάρτου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας καὶ μία τρίτου ἐξ αἵματος.

Ἱερὰ Μητρόπολις

—Ἀπεβίωσεν ἐν τῇ Ἱερ. Μονῇ Δουσίκου τῆς Ἐπισκοπῆς Τρίκκης ὁ Ἱερεὺς Γεώργ. Στύπας τέως ἐφημέριος τοῦ Β'. Νεκροταφείου Ἀθηνων.

—Τῇ 28ῃ παρελ. Ὀκτωβρίου ἀπεβίωσεν ὁ Ἱερεὺς Ἀλκιβιάδης Βαμβακάρης Ἐφημέριος Ἁγίου Ἰωάννου Λιοσίων.

—Διωρίσθη προσωρινὸς ἐφημέριος τοῦ ἐνταῦθα Γηροκομείου ὁ αἰδεσιμ. Ἡρακλῆς Νικολαΐδης ἐκ Ρουμανίας, φοιτητὴς τῆς Θεολογίας.

—Διωρίσθη προσωρινὸς ἐφημέριος Ἁγ. Παύλου Ἀθηνῶν ὁ Ἀρχιμ. Προκόπιος Τζαβάρας, τέως ἐν Λαυρίῳ ἐφημερεύων ἀντὶ τοῦ Ἀρχιμ. Ἀλκιβ. Χερουβειμίδου, πρόσφυγος, εἰς τὰ ἴδια ἐπανακάμπτοντος.

—Ἐνεγράφη εἰς τὸ μοναχολόγιον τῆς Ι. Μονῆς Πεντέλης ὁ Ἱεροδ. Ἀρσένιος Δηλιγιάννης ἐπὶ ἐννεαετίαν διατελέσας Διευθυντὴς τοῦ ἐν Κύπρῳ Ἱεροδιδασκαλείου.

—Ἀπελύθη ἐγκύκλιος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρὸς τοὺς Ἐφημερίους καὶ τὰ Ἐκκλ. Συμβούλια λεπτομερῶς κανονίζουσα τὰ κατὰ τὰς κηδείας.

—Ἐντολῇ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου περιῆλθε τῇ παρελθούσῃ ἑβδομάδι ὁλόκληρον τὸν δῆμον Μαραθῶνος ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως διάκονος Βασίλειος Πατέρας πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων καὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἱερῶν ναῶν τοῦ δήμου τούτου, οὐχὶ δυστυχῶς τόσον εὐαρέστου. Ἐν πολλοῖς, μάλιστα λογιστικοῖς, ὑπέδειξε τὰ προσήκοντα πρὸς ὁμαλωτέραν διεξαγωγὴν αὐτῶν ἐν τῷ μέλλοντι.

Ἐπαρχιακὰ

—Δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπὸ 26 Σεπτεμ. ἐ. ἔ. χορηγεῖται ἡ ἄδεια εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπήν, ὅπως μέχρι τέλους Ἰουνίου 1920 συλλέξῃ ἐράνους ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σερβίων ὑπὲρ ἀνοικοδομήσεως ἐν Σερβίοις ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Νικολάου.

—Δι' ὁμοίας ἀποφάσεως παρέχεται ἡ ἄδεια εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπήν, ὅπως μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1920 συλλέγῃ ἐράνους ἐν τῇ περιφερείᾳ Νάξου διὰ τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ἐν Αγερσανίῳ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος.

—Ὁμοίως παρέχεται ἡ ἄδεια, δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπὸ 24 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ, εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπήν, ὅπως μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1920 συλλέγῃ ἐράνους μεαξὺ τῶν ἐνοριτῶν τοῦ ἱεροναοῦ Ἁγίου Νικολάου Πευκακίων Ἀθηνῶν καὶ δέχηται τοιούτους καὶ ἀπὸ ἑτέρας ἐνορίας διὰ τὴν διαρρύθμισιν τῆς πλατείας τοῦ ἱεροῦ ναοῦ.

—Δι' ὁμοίας ἀποφάσεως ἀπὸ 21 λήξαντος χορηγεῖται ἡ ἄδεια εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπήν, ὅπως μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1920 συλλέγῃ ἐράνους ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑπὲρ ἀνεγέρσεως κτιρίου ἐν τῇ συνοικίᾳ Τράνσβαλ Θεσσαλονίκης, διὰ σχολεῖον καὶ ἱερὸν ναόν.

Διάφορα

Τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ 30 Ὀκτωβρίου, ἀρχομένης τῆς Δ' Συνόδου τῆς Κ περιόδου τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ἐτελέσθη ἐν αὐτῇ ὁ ἁγιασμός,

κατὰ [illegible] Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ἀδιαθετοῦντος, περὶ ὥραν 10 π. μ. ἐτέλεσε τὸν ἁγιασμὸν ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Σύρου καὶ Τήνου κ. Ἀθανάσιος, παρισταμένων πάντων τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

—Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Ζακύνθου, ὅτι καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 27 λήξαντος ἑορτῇ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, ἐτελέσθη κατὰ τὸ ἀπό τινων ἐτῶν κρατῆσαν ἐκεῖ ἔθος ἡ λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τῶν Ἁγίων Πάντων, ἐν ᾧ φυλάσσεται εἰκὼν τοῦ Ἁγίου καὶ τεμάχιον ἐκ τοῦ σεπτοῦ λειψάνου του. Ἐπικαίρως ὡμίλησεν ὁ ἱεροκήρυξ Ζακύνθου κ. Ἀβούρης.

—Μετὰ μακρὰν νόσον μετέστη πρὸς Κύριον ὁ τέως Διευθυντὴς τοῦ Γεν. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου Παναγιώτης Κουμανταρέας. Τὴν κηδε αν αὐτοῦ παρηκολούθησε πλῆθος λαοῦ ἐκ πάσης κοινωνικῆς τάξεως καὶ ἰδ α ἐκ τοῦ δικαστικοῦ καὶ δικηγορικοῦ κόσμου, καθ' ὅσον εἶχεν ὑπηρετήσῃ ὡς πρωτοδίκης καὶ ἐφέτης.

—Γράφει ὁ «Ἀπόστολος Βαρνάβας», τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας:

«Ὡς γνωστὸν ὁ πρῴην Σεβασμ. Μητροπολίτης Κιτίου κ. Μελέτιος, προνοίᾳ τοῦ ὁποίου ἐξεδίδετο ἐν Κύπρῳ τὸ κάλλιστον θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ», ἀναδειχθεὶς Μητροπολίτης εἰς τὸν περίδοξον θρόνον τῆς Ι. Μητροπόλεως Ἀθηνῶν, μετέφερεν ἐκεῖ καὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀνωτέρω περιοδικοῦ, πυκνότερον ἐκδιδομένου νῦν ἢ ἐν Κύπρῳ, συγγραφομένου ὑπὸ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων θεολόγων ἐν Ἀθήναις καὶ διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ ἐλλογ. καθηγητοῦ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γρ. Παπαμιχαήλ, πρῴην διευθυντοῦ τῶν περισπουδάστων περιοδικῶν «Ἐκκλησιαστικοῦ Φάρου» καὶ «Πανταίνου» τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Καὶ ναὶ μὲν ὁ «Ἐκκλ. Κῆρυξ» φέρει καὶ ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' ὁ μεγαλεπήβολος Μητροπολίτης κ. Μελέτιος, ὁ μετὰ ἱεροῦ ἀληθῶς ἐνθουσιασμοῦ ὁρμῶν πρὸς πᾶσαν ἐνέργειαν δυναμένην νὰ συντελέσῃ ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τῆς λαμπρότητος τῆς Ἐκκλησίας ἐπεθύμησε νὰ ἔχῃ ἴδιον θεολογικὸν περιοδικόν, φέρον καθαρῶς ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα, ἐν Ἀθήναις, τῷ κέντρῳ τῶν ἐπιστημῶν, ἐν αἷς βιβλιοθῆκαι πλούσιαι ὑπάρχουσι καὶ ἡ περίσεμνος πανεπιστημιακὴ Θεολογικὴ Σχολὴ ἀκμάζει, καὶ πυκνὴ χορεία διαπρεπῶν θεολόγων ζητεῖ νὰ δράσῃ πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης, καὶ μείζονα βελτίωσιν τῶν τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, συνεχίζον τὸ ἔργον τῶν πρῴην θεολογικῶν περιοδικῶν «Εὐαγγελικοῦ Κήρυκος» «Ἱεροῦ Συνδέσμου» «Νέας Σιών», ὡς τοῦτο πράττει καὶ νῦν ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος».

Καὶ ἤρξατο τοῦ ἔργου ὁ Σεβασμιώτατος ἱδρύσας τοιοῦτο ὑπὸ τὸν βαρυσήμαντον τίτλον «ἡ Καινὴ Διδαχὴ» ἐπιτυχέστατα ἐκλεγέντα ἐκ τῆς ἐρωτήσεως, ἣν ἀπηύθυναν οἱ περικλεεῖς Ἀρειοπαγῖται πρὸς τὸν οὐρανοβάμονα Παῦλον, ὅταν οὗτος ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, νὰ κηρύξῃ «τὸν Ἄγνωστον Θεόν,» ὃν ἀγνοοῦντες ηὐσέβουν οἱ Ἀθηναῖοι ἀνεγείραντες αὐτῷ βωμόν, καὶ ἡ ὁποία ἐρώτησις εἶνε «Δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ Καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ τοῦ λαλουμένη Διδαχή; ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν. . . »

Ἐλάβομεν ἤδη τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ τούτου, παρ' οὗ πολλὰ τὰ ἀγαθὰ ἀπεκδέχεται ἥ τε Ἐκκλησία καὶ ἡ Θεολογικὴ ἐπιστήμη καὶ πρὸς ὃ ὀφείλεται πρόθυμος ὑποστήριξις πρὸς ἀπρόσκοπον ἐπιτέλεσιν τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ δράσεως».

Ἰωβιλαῖον τοῦ Δάντου.—Τῇ 13 πρὸς τὴν 14 τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1921 συμπληρουμένης τῆς ἕκτης ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἰταλοῦ ποιητοῦ, ἤδη ἀπὸ τοῦ 1913 εἰς ἔκκλησιν πρὸς ἑορτασμὸν ἐπάξιον τοῦ ἰωβιλαίου τούτου ἀπήντησαν πλεῖστοι Ἐπίσκοποι τῆς Ἰταλίας καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ κατολικοῦ κόσμου. Ὁ Πάπας Πίος ὁ Ι' ἐπεδοκίμασε τὸ σχέδιον, ὑπὲρ οὗ προσέφερε γενναίαν εἰσφοράν, τὴν ἐπιδοκιμασίαν δὲ ταύτην ἐπανέλαβε κατόπιν καὶ ὁ Πάπας Βενέδικτος, ἐκφράσας τὴν εὐχὴν ὅπως μετὰ τῶν κατολίκων τῆς Ἰταλίας ἑνωθῶσι καὶ παντὸς τοῦ κόσμου τὰ τέκνα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἵνα τιμήσωσι τὸν «ἡμέτερον ποιητήν». Ἐπειδὴ δ' ὁ πόλεμος ἐκώλυσε τὴν συνέχισιν τῶν ἐνεργειῶν, ἤδη μετὰ τὸ πέρας αὐτοῦ ὁ Ἀρχιεπ. τῶν Παρισίων

Καρδινάλιος Ἀμὲτ ἀνέλαβε ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν παπικὴν ἐπιθυμίαν, οὕτω δὲ ἐσχηματίσθη πολυμελεστάτη Ἐπιτροπὴ πρὸς προπαρασκευὴν τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἰωβιλαίου.

Τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπίτιμοι Πρόεδροι ὠνομάσθησαν 6 Καρδινάλιοι, μέλη δὲ ἐγένοντο πολλαὶ προσωπικότητες διακρινόμεναι ἐν τοῖς γράμμασι, ταῖς Ἐπιστήμαις καὶ τῇ Τέχνῃ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, τῶν κατολίκων τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, τοῦ Ἰνστιτούτου, τῶν Μουσείων, τῶν Βιβλιοθηκῶν, καὶ τῶν καλλιτεχνικῶν, συγγραφικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν κύκλων.

Ἐκ Δαμασκοῦ.— Κατ' ἀνταπόκρισιν ἐκ Δαμασκοῦ πρὸς τὸν «Ταχυδρόμον Ἀλεξανδρείας» ἡ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἑλληνικὴ Παροικία ἅμα τῇ λήξει τοῦ πολέμου ὠργάνωσεν ἑαυτὴν εἰς «Σύνδεσμον Ἑλληνικῆς Ἑνώσεως», ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ ἵδρυσις Ἑλληνικοῦ Σχολείου. οὗ τὰ ἐγκαίνια κατ' ἀρχόμενον τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον ἐτελέσθησαν ὑπὸ τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Γρηγορίου. Ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης προσφωνήσας κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην τὴν περιστοιχοῦσαν αὐτὸν Ἑλληνικὴν Παροικίαν ἐξέφρασε τὴν χαράν του «ὄχι διότι ἁπλῶς ἐγκαίνια ἐκπαιδευτηρίου τελῶ, ἀλλὰ διότι παναίσιος μοὶ δίδεται εὐκαιρία. ἵνα ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου τελέσω ἐγκαίνια, τὴν δὲ χαράν μου ταύτην ἐπαυξάνει ἥ τε πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀγάπη καὶ ὁ πρὸς τὰ ἑλληνικὰ ἰδεώδη θαυμασμός». Ὁ ἀνταποκριτὴς καταλήγει λέγων. ὅτι οἱ ἐν Δαμασκῷ Ἕλληνες ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ ἀρτιπαγὲς ἐκπαιδευτήριον ὡς εἰς τὸν πυρῆνα τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ὑποστάσεως καὶ ἀναπτύξεως.

Οἱ Πρεσβυτεριανοὶ τῆς Ἀμερικῆς ***ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος.*** - Ἐν τῷ «Ἑσπερινῷ Ἡλίῳ» τῆς Νέας Υόρκης ὁ Ἀρχηγὸς τῶν ἐν Ἀμερικῇ Πρεσβυτεριανῶν Αἰδ. κ. Mendenhall ἐδημοσίευσε τὰ ἀκόλουθα:

Ὁ συνήθως ἀκριβὴς Μαρκήσιος de Fondenoy ὑπέπεσεν εἰς μεγάλην πλάνην εἰς «τὰς ἱστορίας τοῦ παλαιοῦ κόσμου» ἐν τῇ ἐκδόσει σας τῆς 23 Αὐγούστου. Γράφων περὶ τῆς Θράκης καὶ τῆς στάσεως τῶν Βουλγάρων ἐν αὐτῇ, λέγει· «Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἀντέστησαν εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς Θράκης εἰς τὴν Ἑλλάδα χάρις εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας ἐνεργείας τῶν Ἀμερικανικῶν παρασκηνίων ἐν Παρισίοις. ἐν οἷς τῶν Πρεσβυτεριανῶν Μισιοναρίων τὰ συμφέροντα καὶ τὰ τοῦ μεγάλου Ἀμερικανικοῦ τῶν καπνῶν Συνδικάτου περιέργως πως συνεχωνεύθησαν»

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀνεκινήθη κατὰ τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον. ὅτε παρομοία τις ἔκθεσις ἐτηλεγραφήθη ἐκ Παρισίων καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὰ καθημερινὰ φύλλα τῆς Ν. Υόρκης. Ἡ ἀπάντησις τότε ἦτο ὅτι δὲν ὑπῆρχον Πρεσβυτεριανοὶ νὰ κάμουν προπαγάνδαν ἐν Παρισίοις κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Τοὐναντίον συνεκροτήθη συλλαλητήριον ἐν Synod Hall τῆς πόλεως ταύτης κατὰ τὰ τέλη παρελθ. Ἀπριλίου. ἐν τῷ ὁποίῳ ἔλαβον μέρος ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐπισκοπιανῆς. Μεθοδικῆς καὶ Πρεσβυτεριανῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅπερ ἐπεκύρωσε τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Ἠπείρου. τῆς Θράκης καὶ τῆς Μ. Ἀσίας. Τὸ ψήφισμα τοῦτο ἀπεστάλη πρὸς τὸν κ. Βενιζέλον, ὅστις τόσον ηὐχαριστήθη, ὥστε ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς· «Μεγάλως συγκεκινημένος ἐκ τοῦ τηλεγραφήματός σας ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω πρὸς ὑμᾶς τὰς εἰλικρινεῖς μου εὐχαριστίας, εὐγνωμοσύνην πρὸς τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα ὑμῶν καὶ τὸν βαθύν μου θαυμασμὸν διὰ τὴν εὐρύτητα τοῦ πνεύματος. ἣν ἐπιδεικνύετε, καὶ ἥτις εἶνε προωρισμένη νὰ ὁδηγήσῃ πάντας ἡμᾶς εἰς νέαν ἐποχὴν παγκοσμίου φιλανθρωπίας καὶ συνεννοήσεως».

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἰδεσ. Δ. Κουκούμαν, Στεμνίτσαν. Δραχμ. 45 ἐλήφθησαν· Ἀποστολὴ περιοδικοῦ διεκόπη.— *Ξενοφ. Παπαχαραλάμπους*, Ἀμάρανθον (Κάτω Βάθεια).— *Γραφείῳ ἱεροῦ ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου*, Μακρινίτσαν (Βόλου).— *Αἰδεσ. Σπυρίδ. Βλάχον*, Συκᾶ (Ὑπάτης) Συνδρομὴ ἐλήφθη, ἀπόδειξις ἐστάλη Εὐχαριστοῦμεν.— *Κ. Ι. Κοτοφῶλον*. Βοστινίτσαν. Δραχμ. 15 ἐλήφθησαν· Γράψατε τίνες ἀριθμοὶ καθυστεροῦνται.— *Γραφείῳ Ἀρχιεπισκοπῆς*. Ζάκυνθον. Κατάλογος Ἐφημε-

ρίων Ἀρχιεπ. ἐλήφθη. Διευθύνσεις διωρθώθησαν.—*Αἰδεσ. Ι. Μακρῆν*, Λαγκάδια (Γορτυνίας), Δραχμ. 15 ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν. Παράκλησίς σας ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν.—*Ν. Ζυγαδηνόν*, Ζαγαζίκ. Διεύθυνσις διωρθώθη.—*Ἐκκλ. Συμβουλίῳ* Ι. Ναοῦ ἁγ. Γεωργίου, Καραχασάνην (Γορτυνίας). Ἐπιταγὴ ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν. — *Ν. Σταυρίδῃ* Βόλον. Ζητηθεῖσα σειρὰ ἐστάλη· δρχμ. 12 ἐλήφθησαν.— *Ὁσιωτάτῳ Μοναχῷ Νήφωνι Κορωνάρχῃ*, Νάξον (Ἱερὰ Μονὴ Φανερωμένης). Συνδρομὴ ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν. Ἀπόδειξις ἐστάλη.—*Ἐκκλ. Συμβουλίῳ*, Βελλιῶν (Μονεμβασίας). Συνδρομὴ ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν.—*Αἰδεσ. Ἀριστείδην Παπανικολάου*, Κολοκυνθιὰν (Ὁμιλαίων - Φθιώτιδος) Δραχμ. 12 ἐλήφθησαν· καθυστεροῦμενοι ἀριθμοὶ ἐστάλησαν.—*Π. Φ. Ζαχαρόπουλον*, Ἐκκλ. Ἐπίτροπον, Παπούλια (Πυλίας). Δραχμ. 15 ἐλήφθησαν, ἐνεγράφητε συνδρομητής.—*Ἰωάν. Γ. Σιδερίδην*, Πειραιᾶ. Ἀπόδειξις ὑπ' ἀριθ. 934 ἐστάλη· παρατήρησις ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ἀντιπρόσωπος τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος» εἶνε ὁ «Ἐθνικὸς Κῆρυξ» τῆς Νέας Ὑόρκης. Παρακαλοῦνται, ἑπομένως, οἱ ἐν Ἀμερικῇ θέλοντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ εἰς τὸν «Ἐκκλησ. Κήρυκα», ὅπως εἴτε διὰ τὴν καταβολὴν τῆς συνδρομῆς των, εἴτε δι' αἴτησιν ἀποστολῆς φύλλων τοῦ «Ε. Κ». ἀπευθύνωνται πρὸς τὴν Διαχείρισιν τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος», ἥτις καὶ δικαιοῦται ἀνθ' ἡμῶν νὰ ἐκδίδῃ τὰς πρὸς εἴσπραξιν ἀποδείξεις.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» εἶνε: «National Herald» 136—140 W. 26th St. New York City.

Ἀριθ. πρωτ. 61.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ τέως Δήμου Κλεωνῶν Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Δημητρίου ἐπιλεγομένης Στεφανίου.

Διακηρύττει ὅτι :

Συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5931 ἐ. ἔ. τηλεγραφικῆς διαταγῆς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν, ἡ ἐκποίησις ἑκατὸν ἐννενήκοντα πέντε (195) προβάτων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στεφανίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅρων τῆς ὁμοιαρίθμου τῇ παρούσῃ ἡμετέρας συγγραφῆς ὑποχρεώσεως, ἧς ἀντίγραφα κατατεθήσονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Νομαρχίας Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, τῆς Ἐπισκοπῆς Κορινθίας, καὶ ἐν τοῖς Κοινοτικοῖς Γραφείοις τῶν Κοινοτήτων νέας Κορίνθου, πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας Κορινθίας καὶ Χιλιομοδίου καὶ Ἁγίου Βασιλείου τέως Δήμου Κλεωνῶν.

Ἡ Δημοπρασία τῆς προκειμένης ἐκποιήσεως ἐνεργηθήσεται ἐν Χιλιομοδίῳ, πρωτευούσῃ τοῦ τέως Δήμου Κλεωνῶν, ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κλεωνῶν Σοφοκλέους Σπηλιοπούλου, παρισταμένου καὶ τοῦ τοποτηρητοῦ τῆς Ἐπισκοπῆς Κορινθίας, ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Γεν. Ἐκ-

κλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τοῦ ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς τὴν 17 δεκάτην ἑβδόμην ἐλευσομένου μηνὸς Νοεμβρίου ἑ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν εἰς τὸν συνήθη τῶν Δημοπρασιῶν τόπον καὶ ἀπὸ ὥρας 10 π μ. μέχρι τῆς 12ης τῆς μεσημβρίας.

Ὡς πρώτη προσφορὰ διὰ τὴν προκειμένην ἐκποίησιν ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν πεντήκοντα δι' ἕκαστον πρόβατον.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ μονῇ Στεφανίου 30 Ὀκτωβρίου 1919

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Ἀρ. 78 Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Παντοκράτορος τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1919

Τὸ Μοναστηριακὸν Συμβούλιον τῆς ἐν Ἀγγελοκάστρῳ τέως δήμου Ὠλενείας Ἐπισκοπῆς Ἀκαρνανίας Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος προκηρύττει ὅ,τι:

Διθείσης μείζονος προσφορᾶς ὑπὸ τοῦ Βασιλ. Πανάκια, καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5815 5889) 3607 τῆς 14 Ὀκτωβρίου ἑ. ἔ. τοῦ Σοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκτίθεται εἰς τακτικὴν πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἑξαετοῦς ἐνοικιάσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀντωνίου Πιγκου ἐν Αἰτωλικῷ ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς Κυριακῆς ἀρχομένης τῆς 27ης Οκτωβρίου τὰ κάτωθι κτήματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὑπὸ τοὺς ἀρχικοὺς ὅρους συγγραφῆς ὑποχρεώσεως.

1) Οἱ ἀγροὶ Καλοβρέζου Παλιφυτειὰ Τσαμὶ Οὐγλᾶς, δύο ἀδέλφια Φόφολου. Παλαιαγροπηδιά. 2) Οἱ ἀγροὶ Στακέϊκα. Πονηρός, Μπαλάγες, Γερανδρία Σημαδιακὸς Πλάτανος. Κορομηλιᾶ Σαΐτες Ρινάκια ἄνω καὶ κάτω Διχάλι Παλιοζεύγαρον Ἀπαλωνιᾶ Ἀγρὸς μετὰ χαλύβης εἰς θέσιν σιταριᾶ ἢ Παλιόμυλος κῆπος Μπανιώτη μετὰ ἀχυρῶνος, κῆπος Μποΐζα καὶ Μουλορᾶ 3) Ὁ Ὑδρόμυλος Καρυὰ μετὰ τῆς περιοχῆς του. Πρώτη προσφορὰ ὡρίσθη συνωδὰ τῷ τελευταίῳ πλειοδότῃ Βα. Πανάκια προσφέραντι 445, 2,295 ἐτησίως.

Ἀποκλείονται τῆς δημοπρασίας οἱ ὀφειλέται τῆς Μονῆς, οἱ ὑπὸ τοῦ Μοναστηριακοῦ Συμβουλίου θεωρούμενοι ἀφερέγγυοι καὶ οἱ καταπατήσαντες Μοναστηριακὸν κτῆμα. Τὰ χρήματα τῆς ἄνω ἐνοικιάσεως θὰ καταβληθοῦν ἐν τῇ ὑπογραφῇ τοῦ μισθωτηρίου Συμβολαίου συνωδὰ τῷ Νόμῳ.

Τὸ Μοναστηριακὸν Συμβούλιον

ΔΙΑ ΤΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ

Αἱ πρὸς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν ἀπευθυνόμεναι ἐπιστολαὶ ἀνωνύμως οὐδὲ ἀναγινώσκονται, τῆς ἀνωνυμογραφίας οὔσης ἀνηθικου πράξεως. Ἔστω τοῦτο πρὸς γνῶσιν, ἵνα οἱ τυχὸν ἐκ προθέσεως ἀγαθῆς ἀνακοινοῦμενοι τι ἢ καταγγέλλοντες ἀνωνύμως μὴ ματαιοπονῶσι. Ἡ Μητρόπολις δέχεται ἀνακοινώσεις προφορικὰς ἢ ἐγγράφους ἐμπιστευτικοῦ χαρακτῆρος· συνεπῶς ἡ ἀνωνυμογραφία δὲν ἔχει λογον ὑπάρχειν. Εἰς τὰς ἀνωνύμους ἐπιστολὰς συναφμοῦνται καὶ αἱ μὴ σημειοῦσαι τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπιστέλλοντος.

ΜΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΣ

τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας πρὸς τοὺς Γεωργούς.

Γεωργοί, καλλιεργήσατε ὅσον εἰμπορεῖτε περισσότερον.

Πρὸ πάντων καλλιεργήσετε στάρια.

Ἔτσι καὶ σεῖς θὰ κερδίσετε.

Γιατὶ θὰ ἐξασφαλίσετε φθηνότερα τὸ ψωμὶ τὸ δικό σας καὶ τὴν τροφὴν τῶν ζώων σας.

Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον.

Θὰ γίνετε ἀφορμὴ νὰ φτηνίνουν ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα.

Ὄχι μόνον γιατί τὸ χρῆμα ποῦ ξοδεύομε στὸ ἐξωτερικὸ θὰ μείνῃ στὸν τόπο μας.

Ἀλλὰ γιατί καὶ τὰ βαπόρια, ποῦ φέρνουν τὸ στάρι, θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ νὰ μεταφέρουν ἄλλα ἀναγκαῖα πράγματα, τὰ ὁποῖα τότε θὰ φτηνίνουν.

Μόνον ἂν αὐξήσετε τὴν παραγωγή σας καὶ περιορίσετε τὰ ἔξοδά σας καὶ κάνετε οἰκονομία, θὰ φτηνίνετε τὴ ζωή σας.

Ἕνα σπουδαῖο μέσον διὰ νὰ ἐνισχυθῆτε καὶ αὐξήσετε τὴν παραγωγικότητά σας καὶ τὴν πίστιν σας εἶνε νὰ ἑνωθῆτε εἰς συνεταιρισμούς, σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας κάμνει ὅ,τι εἶνε δυνατόν.

Ἀλλὰ μὴ περιμένετε τὸ κάθε τί ἀπὸ τὸ Κράτος.

Πρῶτα πρῶτα πρέπει μόνοι σας νὰ κάμετε μὲ ὅλα σας τὰ δυνατὰ τὸ καθῆκόν σας.

Γεωργοί, μὲ τὸ νὰ αὐξάνετε τὴν παραγωγή σας, κυττᾶτε τὸ συμφέρον σας καὶ εὐργετεῖτε τὸν τόπον σας.

Ἱερεῖς, δάσκαλοι καὶ κάθε ἄλλος γραμματισμένος πολίτης, ποῦ θὰ διαβάσετε αὐτὴν τὴν ἔκκλησι, διαδόσετε καὶ διδάξετέ την εἰς τοὺς γεωργούς.

(Ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15.
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20.
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.
Διὰ τοὺς φοιτ.Θεολ. καὶ Ἱεροσπουδαστὰς τὸ 1)2

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Ὥρα ἐντεύξεων 5 1/2 — 6. μ. μ.